

NEPConi ajutine metsamajandamise standard Eestis

Pealkiri: NEPConi ajutine metsamajandamise standard Eestis

Kinnitaja: Metsa ja kliima programmide juht

Jõustumise kuupäev: 19 detsember 2014

Kontaktisik: Mateo Cariño Fraisse

E-mail: mcf@nepcon.net

Ulatus: rahvusvaheline

Versiooni number: 19 detsember 2014

Konsultatsiooni periood: avatud

Kinnitav asutus: FSC™/ASI

Sisukord

1.	Sissejuhatus.....	4
2.	Taust	4
3.	Avalik panus.....	4
4.	Piirkondlikud standardid	5
5.	NEPConi standardite struktuur	6
6.	Väikeste ja suurte metsamajandamisettevõtete indikaatorid	6
7.	Sisu	7
	NEPConi ajutine metsamajandamise standard Eestis.....	8
	LISA 1: FSC mõistete sõnastik	37
	LISA 2: Seonduvate Eestis kehtivate riiklike ja kohalike seaduste ja määruste loetelu	41
	LISA 3: Eesti poolt ratifitseeritud või sõlmitud keskkonnavalaste konventsioonide, lepingute ja ILO konventsioonide nimekiri.....	42
	LISA 4: Ohustatud ja kaitsealused liigid Eestis	49
	LISA 5: Sertifitseerimisprotsessi kokkuvõte	50

1. Sissejuhatus

NEPConi peamine eesmärk on tunnustada häid metsamajandajaid läbi usaldusväärse ja eraldiseisva metsamajandamise sertifitseerimise. NEPCon on Accreditation Services International (ASI) poolt akrediteeritud FSC™ sertifitseerija.

Standardite eesmärk on pakkuda metsamajandajatele, maaomanikele, metsatööstusele, teadlastele, keskkonnakaitsjatele ja laiemale üldsusele teavet metsamajandamisorganisatsioonide kohta, keda NEPCon hindab Forest Stewardship Council™ (FSC) sertifitseerimissüsteemide järgi.

Need standardid on aluseks piirkondlikele NEPConi ajutistele metsamajandamise standarditele, mis töötatakse välja piirkondades, kus ei ole FSC poolt kinnitatud standardeid. Käesolevas dokumendis nimetatud printsiibid, kriteeriumid ja indikaatorid on rakenduvad kõigile hinnatavatele metsamajandamisorganisatsioonidele (MMO), kelle peamine eesmärk on puidu tootmine. Need standardid on üleilmsed kõikide metsatüüpide jaoks.

Käesolev standard vaadatakse läbi iga-aastaselt, et oleks tagatud vastavus kõigi FSC poolt kinnitatud poliitikate, standardite, direktiivide ja juhenditega, mis on kajastatud dokumendis FSC Printsiibid ja kriteeriumid.

2. Taust

Metsi võib majandada mitmel erinevatel eesmärkidel. Majandamine võib toimuda nii looduslikes metsades kui ka istandustes, nii puiduliste kui ka mittepuiduliste toodete saamiseks, hõlmata mehhaniseeritud või käsitsi koristust, olla juhitud suurte tööstusettevõtete või kohaliku kogukonna või maaomanike ühistu poolt. Mitmed kombinatsioonid on võimalikud. Kriitiliseks küsimuseks on olnud, kuidas hinnata ökoloogiliste, sotsiaalmajanduslike ja metsakasvatustlike mõjude laiaulatuslikkust selgel ja järjepideval viisil, teadusliku uurimistöö ja praktiliste kogemuste kombinatsiooni alusel?

3. Avalik panus

Sertifitseerimise protsessil on nii avalikke kui ka konfidentsiaalseid aspekte. Sertifitseerimise hindamised ei ole avalikud dokumendid, v.a juhtudel kui see on seadusega nõutud (nt mõned avalikud metsad) või juhul, kui sertifitseeritud ettevõtte on kinnitanud avaliku levitamise. Igal juhul on iga sertifitseeritud metsamajandamisettevõtte puhul avalikud kolm dokumenti:

1. Avalik huvirühmadega konsulteerimise dokument, mis avalikustab iga sertifitseerimise hindamise vähemalt 45 päeva enne välitööde algust;
2. Kasutatud sertifitseerimisstandard; ja,
3. Avalik sertifitseerimise kokkuvõte, mis sisaldab metsa sertifitseerimise tulemusi..

Avalik huvigruppide konsulteerimise dokument saadetakse tavaliselt huvilisteni käsiposti, Faxi, tavaposti või e-postiga ning ja riputatakse NEPConi kodulehele www.nepcon.net. Konkreetne NEPConi standard, mida hindamisel kasutatakse on samuti avalikult saadaval nii enne kui ka hindamise ajal ning on osa avalikest materjalidest iga metsamajandamise hindamise puhul. Avalik sertifitseerimise kokkuvõtte koostatakse sertifitseerimisprotsessi viimase osana peale seda, kui ettevõtte on sertifitseeritud. Huvigruppide konsultatsiooni dokumentide või NEPConi ajutiste metsamajandamise standardite saamiseks külastage kodulehte www.nepcon.net. Avalike sertifitseerimiskokkuvõtete saamiseks külastage FSC andmebaasi <http://info.fsc.org/> või võtke ühendust NEPConi sertifitseerimise peakontoriga (NEPCon | Filosoofi 31 | 50108 Tartu, Eesti, e-post estonia@nepcon.net, telefon +372 7 380 723). Me julgustame Teid andma oma tagasisidet, nii negatiivset kui ka positiivset, sertifitseeritud või sertifitseerimisprotsessis olevate ettevõtete, standardite või protseduuride kohta.

Märkus käesoleva standardi kasutamise kohta: Kõik käesoleva standardi aspektid on käsitletavad kui normatiivid, sealhulgas standardi ulatus, standardi kehtivuskuupäev, viited, mõisted ja definitsioonid, tabelid ja lisad, välja arvatud juhul kui ei ole sätestatud teisiti.

4. Piirkondlikud standardid

FSC töögrupid üle maailma töötavad välja riigi või regiooni põhised metsamajandamise standardeid. Kus vähegi võimalik, seal NEPCon toetab, julgustab ja osaleb sellistes protsessides. Meie kogemusest lähtuvalt on regionaalse standardi koostamise protsess olulise tähtsusega. Piirkondliku standardi koostamise protsess on eriline võimalus avalikkuse kaasamiseks tähtsatesse ja laiaulatuslikesse metsade ja kogukondade tulevikku puudutavatesse aruteludesse. Teisisõnu, piirkondliku standardi koostamise protsessi ei tuleks vaadelda ainult kui tehnilist standardi koostamise protsessi vaid samuti kui jätkusuutlike metsamajandamise praktikate levitamise võimalust.

Osana FSC protsessist, piirkondlikud standardid koostatakse piirkondliku töörühma poolt, testitakse, vaadatakse üle ja kinnitatakse samuti piirkondliku töörühma poolt ja seejärel saadetakse FSC peakontorisse kinnitamiseks. Heaks kiitmise järel on lõpptulemuseks FSC poolt kinnitatud standard. Kõik vastavat akrediteeringut omavad ja FSC poolt heaks kiidetud sertifitseerijad (nagu NEPCon) peavad metsamajandamise hindamisel konkreetsetes piirkonnas kasutama just seda konkreetse piirkonna või riigi kohta kinnitatud standardit. Sertifitseerijad võivad hindamisel olla rangemad, kuid kindlasti ei tohi olla vähem rangemad kinnitatud piirkondlikust standardist.

Kõigis riikides ja piirkondades, mis ei ole kaetud FSC poolt akrediteeritud standarditega, koostab NEPCon ajutise standardi, mida saab kasutada määratletud piirkonnas. Kohalik standard arendatakse NEPConi ajutise standardi baasil koos täiendustega indikaatorites, mis arvestavad rahvuslikku konteksti (näiteks arvestatakse kohalike seaduste, keskkonna-, sotsiaal- ja majandusliku olukorraga). Standardi mustand tõlgitakse kohaliku riigikeelde ja saadetakse avalikule konsultatsioonile vähemalt 45 päeva enne metsamajandamisorganisatsiooni hindamise välitööde algust. Peamistele huvigruppidele jagatakse standardi mustand läbi interneti (elektronpost ja uudis NEPConi veebilehel), läbi tavaposti ning kohtumiste käigus.

Ettevõtetele, kes on sertifitseeritud varasemate FSC või NEPConi ajutiste standardite järgi, on minimaalselt üks aasta aega, et oma tegevus vastavusse viia hiliseima kinnitatud FSC standardi nõuetega.

NEPCon on kasutanud mitmeid erinevaid allikaid ajutiste standardite indikaatorite ja kontrollmeetmete välja töötamiseks. Käesoleva ajutise standardi välja töötamisel on arvestatud järgmiste dokumentidega:

- FSC-STD-01-001 (version 4-0) FSC printsiibid ja kirteeriumid
- FSC-STD-20-002 (version 3-0) Struktuur, sisu ja kohalik tõlgendus sertifitseerija Metsahoolekogu (Forest Stewardship) standarditele.
- FSC-POL-30-401 FSC sertifitseerimine ja ILO konventsioonid.
- FSC-STD-01-003 SLIMF sobivuse kriteeriumid
- NEPConi üldised standardid metsamajandamise hindamiseks
- NEPConi ülemaailmse mittepuiduliste metsasaaduste sertifitseerimise dokumendi lisa.

5. NEPConi standardite struktuur

NEPConi üldised standardid põhinevad otseselt FSC printsiipidel ja kriteeriumidel (FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship, **FSC-STD-01-001**) ning hõlmavad spetsiifilisi üldisi indikaatoreid iga kriteeriumi jaoks, et luua globaalne NEPConi standard.

Need indikaatorid on aluseks piirkonna spetsiifiliste “NEPCon Ajutistele Standarditele”, mida audiitorid saavad kasutada kandidaadi metsamajandamise praktikate ja mõjude hindamiseks.

Standardid jagunevad järgnevateks kümneks printsiibiks:

- 1 Kooskõla seaduste ja FSC printsiipidega
- 2 Maa omandi- ja kasutusõigus ning vastutus
- 3 Põlisrahvaste õigused
- 4 Ühiskondlikud suhted ja töötajate õigused
- 5 Metsast saadavad hüved
- 6 Keskkonnamõjud
- 7 Metsamajandamiskava
- 8 Seire ja hindamine
- 9 Kõrge kaitseväärtusega metsade säilitamine
- 10 Istandused

Standardis on kõik FSC printsiibid ja nendega seotud kriteeriumid esitatud koos NEPConi indikaatoritega. Kõigi printsiipide kõiki kriteeriumeid peab hindama igal hindamisel; v.a juhud, kui NEPConi audiitorid peavad teatud printsiipe mitte rakenduvateks (nt printsiip 10 ei ole rakenduv, kui istandusi ei ole).

6. Väikeste ja suurte metsamajandamisettevõtete indikaatorid

Vastavalt FSC poliitika nõudele on NEPCon välja töötanud teatud kriteeriumide jaoks indikaatorid, mis on spetsiifilised teatud suurusega ettevõtetele. Selged suurte ja väikeste metsamajandamisettevõtete kvantitatiivsed määratlused on esitatud piirkondlikes NEPConi ajutistes standardites. Kui vastavaid NEPConi piirkondlikke piire ei ole paika pandud, arvestatakse suurteks metsamajandamisettevõteteks ettevõtteid, mis on suuremad kui 50 000 ha. Väikese metsamajandamisettevõtte määratlus on paika pandud FSC piirkondlikus väikeste ja madala majandamisintensiivsusega metsade (SLIMF) piiride kogumikus, mille on koostanud kas globaalselt FSC (100 ha) või FSC rahvuslik algatus.

7. Sisu

A Ulatus

Käesolev standard on aluseks metsamajandamisettevõtete FSC metsamajandamise sertifitseerimiseks Eestis.

B Standardi jõustumise kuupäev

Käesolev standard jõustus 16 märtsil 2012 (eelmise Rainforest Alliance standardi jõustumise kuupäev). Antud versioon on sama sisuga, kuid lihtsalt ümber tõstetud NEPConi vormi.

C Viited

FSC-STD-01-001 v. 4.0 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship

FSC-STD-01-002 (v1-0) FSC Glossary of Terms

D Mõisted and definitisioonid

Sõnaseletuste loend on esitatud Lisas 1.

Lühendid:

MMO: metsamajandamise organisatsioon

FSC: Forest Stewardship Council

HCVF: kõrge kaitseväärtusega metsad

SLIMF: väikesed ja madala majandamisintensiivsusega metsad

NEPConi ajutine metsamajandamise standard Eestis

Standardi rakendusala

Käesolev standard on rakendatav kõigis Eesti territooriumil asuvates metsades ja metsatüüpides.

Mõned indikaatorid kehtivad vaid väikese pindalaga ja/või madala majandamisaktiivsusega metsamajandajate puhul (SLIMF metsamajandajad), keskmise suurusega või suurte metsamajandajate puhul. Sellisel juhul on see indikaatoris ära märgitud. Käesoleva standardi mõistes jagunevad metsamajandajad (MMO) järgmiselt:

SLIMF MMO-d: a) MMO-d, kes majandavad väiksema kui 500 ha suurust metsamaad
b) MMO-d, kes raiuvad aastas vähem kui 20% iga-aastasest metsa keskmisest juurdekasvust ning kelle aastane koguraiemaht jääb ühtlasi alla 5000 tm

keskmised MMO-d: MMO-d kes majandavad metsamaad suurusega 500 ha kuni 10 000 ha

suured MMO-d: MMO-d kes majandavad metsamaad suurusega üle 10 000 ha

Standardi alus

Käesolev standard on koostatud NEPCon'i poolt. Käesolev standard põhineb Forest Stewardship Council'i (edaspidi FSC) üldnõuetel, mis on sätestatud dokumendis FSC-STD-01-001 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship. FSC printsiibid ja kriteeriumid sisalduvad käesolevas standardis muutmata kujul. Üldnõuete kohaldamise käigus on NEPCon välja töötanud indikaatorid igale rakendatavale kriteeriumile, mis täpsustavad standardi vastava kriteeriumi nõuded arvestades kohalikke Eesti olusid. Juhul kui kriteeriumit on peetud Eesti oludes mitte rakendatavaks, on seda standardis põhjendatud. Käesolevas standardis sisalduvad indikaatorid tuginevad osaliselt Eesti Rahvusliku FSC standardi mustandile (versioon 10.10.2004), mis on koostatud MTÜ Eesti FSC Töögrupi poolt koostöös huvigruppidega (www.fsc.ee). Käesoleva standardi koostamisel on täielikult arvestatud ja järgitud FSC nõudeid metsamajandamise standarditele, mis on kirjas FSC-STD-20-003 Local adaptation of certification body generic forest stewardship standards (ver 1-0) ja FSC-STD-20-002 Structure and Content of Forest Stewardship Standards (ver 1-0). Tuginedes asjakohase Eesti seadustiku läbivaatusele, on NEPCon seisukohal, et käesolev standard ei ole vastuolus ühegi kehtiva seadusliku nõudega. Ühtlasi on NEPCon seisukohal, et käesolev standard ei sisalda nõudeid ega indikaatoreid, mis oleksid vähem nõudlikud või leebemad kehtivast seadustikust.

PRINTSIIP 1. KOOSKÕLA SEADUSTE JA FSC PRINTSIIPIDEGA	
Metsa majandamisel tuleb järgida asukohariigis kohaldatavaid seadusi ja selle riigi poolt allakirjutatud rahvusvahelisi lepinguid ja kokkuleppeid ning täita kõiki FSC printsiipe ja kriteeriume.	
Kriteerium	Indikaator
1.1 Metsa majandamisel tuleb järgida kõiki riiklikke ja kohalikke õigusnorme ja haldusnõudeid.	1.1.1. Töötajad peavad olema teadlikud seadustiku asjakohastest nõuetest, mis on seotud nende tööülesannetega. 1.1.2. <u>Suured MMO-d</u>: Asjakohaste seaduste ja määruste koopiad peavad olema saadaval peakontoris kõigile asjakohastele töötajatele. 1.1.3. Avastatud seaduserikkumised peab dokumenteerima kirjalikult. 1.1.4. Seaduserikkumiste avastamise puhul peab kohe sealt rakendama vastavaid parandustegevusi. 1.1.5. MMO peab järgima kõiki Eestis kehtivaid metsanduslikke, keskkonnaalaseid ja tööandlusega seotud seadusi ja määrusi.
1.2 Tasuda tuleb kõik kohaldatavad ja seadustega ettenähtud maksud, lõivud ja muud tasud.	1.2.1 MMO peab olema teadlik kehtivatest asjakohastest maksudest ja lõivudest. 1.2.2 Rakenduvate maksude ja lõivude õigeaegne tasumine peab olema dokumentaalselt tõestatud. 1.2.3 <u>Suured MMO-d</u>: Maksuvaidluste või muude lahkevuste korral peab MMO säilitama kogu asjasepuutuva dokumentatsiooni, kaasa arvatud vaidluse lahendamisesse puutuv info.
1.3 Järgitakse kõiki asukohariigi poolt allakirjutatud siduvaid rahvusvahelisi leppeid, nagu CITES, ILO konventsioonid, rahvusvaheline troopilise puidu leping, bioloogilise mitmekesisuse konventsioon.	1.3.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab olema teadlik ning järgima rakenduvaid rahvusvahelisi konventsioone. 1.3.2 Metsas ei tohi kasutada alla 15 aasta vanuseid töölisi, v.a. koolituseks või hariduslikel eesmärkidel. 1.3.3 MMO ei tohi kasutada alla 18 aasta vanuseid töölisi töödel, mis on tervist ohustavad või ohtlikud. Märkus: Rakenduvate rahvusvaheliste konventsioonidega on arvestatud nii Eesti seadusandluses kui käesoleva standardi muudes osades.

PRINTSIIP 1. KOOSKÕLA SEADUSTE JA FSC PRINTSIIPIDEGA	
1.4 Vastuolusid asukohariigi õigusnormide ja FSC printsiipide ja kriteeriumide vahel hinnatakse sertifitseerimisel iga juhtumi puhul eraldi sertifitseerijate ja asjaomaste poolte vahel.	1.4.1 MMO peab identifitseerima ja kirjalikult registreerima ilmnenud vastolud käesoleva standardi ja kehtiva seadustiku vahel. 1.4.2 MMO peab lahendama ilmnenud vastolud koostöös rakenduvate asutustega ja teiste huvigruppidega (kaasa arvatud Eesti FSC töögrupp).
1.5 Majandatavad metsamaad peaksid olema kaitstud ebaseadusliku raie, asustuse ja muu ebaseadusliku tegevuse eest.	1.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peaks rakendama regulaarseid dokumenteeritud kontrollkäike sisaldava seiresüsteemi ebaseaduslike tegevuste ennetamiseks ja avastamiseks. 1.5.2 Salaküttimine ja puidu/metsa vargus peavad olema ohjatud ja ilmutama kahanevat trendi. 1.5.3 MMO peab rakendama kõiki asjakohaseid seaduslikke võimalusi, et vältida metsamaa ja metsasaaduste ebaseaduslikku kasutamist. 1.5.4 MMO peab teatama kõikidest avastatud ebaseaduslikest tegevustest kirjalikult asjakohastele võimudele (Politsei, Keskkonnainspeksioon).
1.6 Metsamajandaja väljendab selgelt pikaajalist kohustust pidada kinni FSC printsiipidest ja kriteeriumitest.	1.6.1 MMO peab selgelt üles näitama pikaajalist toetust FSC printsiipidele ja kriteeriumitele. 1.6.2 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab omama avalikku poliitikat või kirjalikku kinnitust, milles MMO kinnitab oma pühendumist järgida FSC nõudeid sertifitseeritud metsa majandamisel. 1.6.3 MMO ja selle töötajad peavad olema teadlikud kehtiva FSC standardi nõuetest, mis puudutavad nende tööülesandeid. 1.6.4 MMO ei tohi läbi viia tegevusi, mis on ilmses vastuolus FSC printsiipide ja kriteeriumitega enda poolt majandatavas mitte-sertifitseeritud metsas. 1.6.5 MMO peab avaldama info kõigi metaalade osas, mille suhtes MMO-l on majandamisõigus, et demonstreerida vastavust kehtivate FSC poliitikatega seoses osalise sertifitseerimisega ja metsa alade välja jätmisega sertifikaadi ulatusest.

PRINTSIIP 2. MAA OMANDI- JA KASUTUSÕIGUS NING VASTUTUS	
Maa ja metsa pikaajaline omandi- ja kasutusõigus peab olema selgelt määratletud, dokumenteeritud ja õiguspärane.	
Kriteerium	Indikaator
2.1 Esitatakse selged tõendid metsamaa kasutusõiguse (maaomand, tavaõigus, rendileping) kohta.	2.1.1 MMO-l peavad olema seaduslikku omandi- või pikaajalist kasutusõigust tõendavad juriidilised dokumendid. 2.1.2 Maaomandi piirid peaksid olema tähistatud või muul moel selgelt eristatavad (nt järgivad looduslikke piire).
2.2 Kohalik kogukond, kellel on seaduslik või tavaõiguslik omandi- või kasutusõigus, säilitab oma õiguste või ressursside kaitsmiseks vajalikus ulatuses kontrolli metsa majandamise üle, välja arvatud juhul, kui ta teadlikult ja vabatahtlikult volitab selleks teist subjekti.	2.2.1 <u>Suured MMO-d:</u> MMO peab austama kohalike kogukondade seaduslikke, tavaõiguslikke või traditsioonilisi õigusi metsaressursside kasutuseks. 2.2.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peaks tagama, et kohalikel elanikel on kontrollitud võimalus osta küttematerjali oma tarbeks turuhinnast mitte kõrgema hinnaga. 2.2.3 MMO peaks teavitama naabermaade omanikke kavandatavatest metsamajanduslikest tegevustest enne tööde algust. 2.2.4 MMO peab tagama, et kohalikel elanikel on ligipääs metsale mittepuiduliste saaduste (nagu nt seemned ja marjad) kogumiseks oma tarbeks. 2.2.5 MMO ei tohi teha takistusi kohalikele elanikele nende tavaõiguste realiseerimisel, välja arvatud juhul, kui need on kokku lepitud kohalike elanikega.
2.3 Omandi- või kasutusõiguse vaidluse lahendamiseks valitakse asjakohane viis. Lõpetamata vaidluste asjaolusid ja seisu uuritakse sertifitseerimishindamisel põhjalikult. Mitut õigustatud poolt hõlmavate suurte vaidluste korral metsamajandaja sertifitseerimine harilikult lõpetatakse.	2.3.1 MMO ei tohi olla seotud ulatuslike ja mitmeid osapooli puudutavate vaidlustega seoses sertifitseeritud metsa omandi- või kasutusõigusega. 2.3.2 MMO peab vaidluste lahendamisel rakendama meetmeid, mis tagavad osapoolte kaasamise sisulisel ja lugupidaval viisil. 2.3.3 MMO peab säilitama kasutusõigustega seotud vaidluste kohta kirjaliku dokumentatsiooni. 2.3.4 MMO peab üles näitama selget progressi vaidluste lahendamisel.

PRINTSIIP 3. PÕLISRAHVASTE ÕIGUSED	
Seaduslik omandiõigus ja/või kasutusõigus metsamaale on selge, seaduslikult vaidlustamata ja dokumentaalselt tõestatud.	
Kriteerium	Indikaator
3. 1 Põlisrahvad säilitavad kontrolli metsa majandamise üle nende maadel ja territooriumidel, välja arvatud juhul, kui nad delegeerivad oma otsustusõiguse vabatahtlikult ja teadlikult mõnele teisele subjektile.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.
3. 2 Metsa majandamisel ei ohustata ega vähendada otseselt ega kaudselt põlisrahvaste omandiõigust või neile kuuluvaid loodusvarasid.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.
3. 3 Metsamajandajad teevad põlisrahva abiga kindlaks viimase jaoks erilise kultuurilise, ökoloogilise, majandusliku või usundilise tähendusega paigad ning tunnustavad ja kaitsevad neid.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.
3. 4 Põlisrahvale makstakse hüvitist metsasaadustega või metsade majandamisega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutamise eest metsatööl. Hüvitise suuruse osas tuleb enne metsatööde alustamist saavutada ametlik kokkulepe, mis eeldab põlisrahva vabatahtlikku ja teadlikku nõusolekut.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.

PRINTSIIP 4. ÜHISKONDLIKU SUHTED JA TÖÖTAJATE ÕIGUSED	
Metsa majandamisel säilib või suureneb metsatöölise ja kohalike elanike pikaajaline sotsiaalne ja majanduslik heaolu.	
Kriteerium	Indikaator
4. 1 Majandatava ala või piirneva ala elanikele peaks pakkuma töö- ja koolitusvõimalusi ning muid teenuseid.	4.1.1 <u>Suured MMO-d</u> : MMO-l peavad olema kirjalikud protseduurid töötajate palkamiseks, mis tõendavad, et võimalusel eelistatakse kohalikke elanikke ning on sätestatud erandid, mil palgatakse mitte-kohalikke (nt nõutav miinimumkvalifikatsioon, sisemine edutamismehhanism jne).
	4.1.2 Kohalikele elanikele peab pakkuma võimalust osaleda võrdväärsel või eelistatud viisil metsamajandaja tegevuses seoses töopakumiste, koolituste, teenuste ostu ja muude aspektidega.
	4.1.3 Ei tohi esineda tõendeid töötajate diskrimineerimise kohta palkamisel, edutamisel, töölt vabastamisel, tasustamisel jms.
	4.1.4 Töövõtjate töötasud peaksid olema vähemalt sama suured kui keskmine tasu analoogsetel töökohtadel piirkonnas ning ei tohi kunagi olla alla miinimumpalga.
4. 2 Metsamajandaja peaks tagama töötajate ja nende perede tervise ja ohutuse vähemalt asjakohastes õigusaktides sätestatud tasemel.	4.2.1 Töötajad, kaasa arvatud töövõtjad, peavad olema teadlikud ja rakendama ohutuid töövõtteid.
	4.2.2 Saeoperaatorid, töövõtjad ja raiefirmad peavad kasutama metsas töötades sobivat turvavarustust, kaasa arvatud kiiver, kõrgrnähtavusega riietus, tugevdatud ninaga turvasaapad ja turvapüksid, ning olema varustatud esmaabikomplektiga.
	4.2.3 Kõik, kes sisenevad käimasoleva raie langile, peavad kandma kiivrit ja kõrgrnähtavusega riietust.
	4.2.4 Töötajad, kel tuleb tööülesannete täitmisel ronida puude otsa, peavad olema saanud asjakohase ohutus- ja ronimisväljaõppe ning peavad kasutama sobivat turvavarustust.
	4.2.5 Ohtlikku tööd, nagu tormikahjustuste likvideerimine, suurte puude langetamine ja puude otsas ronimine,

	tegevad töölised ei tohi töötada metsas üksi. 4.2.6 Töötajad peavad olema instrueeritud protseduuridest tegutsemaks hädaolukordade nagu näiteks tulekahju, õlilekke või tööõnnetuse korral. 4.2.7 MMO ei tohi kasutada metsatööl masinaid, millel puudub juhikabiin või seda asendavad turvatalad. 4.2.8 MMO peaks läbi viima korralist inspekteerimist, et tagada kõigi ohutus- ja turvanõuete täitmine. 4.2.9 Teedele, mis viivad langile, kus toimub käimasolev raie peavad olema püstitatud hoiatavad märgid. 4.2.10 Töötajatel, kes ööbivad metsas, peaks olema tagatud sobivad magamistingimused ning piisavad puhta vee varud. 4.2.11 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peab pidama dokumenteeritud registrit õnnetustest ning dokumenteerima sammu, mis on ette võetud edasiste õnnetuste riski vähendamiseks. 4.2.12 <u>Suured MMO-d:</u> Töötajatele peaks pakkuma võimalust vaktsineerida puukentsefaliidi vastu. 4.2.13 Indikaatorid kriteeriumi 4.2 all on rakenduvad ka töötajate pereliikmetele, juhul kui nad viibivad tööobjektidel.
4.3 Töötajatele tagatakse õigus organiseeruda ja pidada tööandjaga vabu läbirääkimisi vastavalt rahvusvahelise tööorganisatsiooni (ILO) 1987. ja 1998. aasta konventsiooni sätetele.	4.3.1 Kõik töölised peavad olema vabad moodustama või liituma ametiühinguga ilma, et neil tuleks karta tagakiusu. 4.3.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> Kollektiivläbirääkimisi ametiühinguga peetakse heas usus ja püüdes siiralt kokkuleppele jõuda.
4.4 Metsa majandamise planeerimisel ja tööde tegemisel võetakse arvesse sotsiaalse mõju hindamise tulemusi. Inimeste ja rühmitustega, keda metsamajandustööd otseselt mõjutavad, korraldatakse nõupidamisi.	4.4.1 <u>Suured MMO-d:</u> MMO peab looma süsteemi, mis võimaldab kohalikel elanikel osaleda ja mõjutada metsamajandamise planeerimise protsessi ning selle tulemusi. 4.4.2 Kõikidel huvitatud osapooltel peab olema juurdepääs asjakohasele teabele. 4.4.3 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peab demonstreerima, et kohalike elanike ja huvigruppide kaebused, palved ja kommentaarid on arvesse

		võetud ja/või neile on vastatud majandustegevuste kavandamisel ja ellu viimisel.
	4.4.4	<u>Suured ja keskmised MMO-d</u> : Alad, millel on kohalikele elanikele eriline majanduslik, ökoloogiline, kultuuriline või hingeline väärtus peab kaardistama ning nende kaitseväärtused ja majandamisrežiim tuleb dokumenteerida.
4.5	Võetakse asjakohaseid meetmeid kaebuste lahendamiseks ja kohalike elanike seaduslikke või tavaõigusi, omandit, ressursse või elatusallikaid mõjutava kahju õiglaseks hüvitamiseks ning sellise kahju vältimiseks.	4.5.1 MMO peab tegema kõik mõistlikud jõupingutused, kohalike elanike tavaõigusi, omandit, ressursse või elatusallikaid mõjutava kahju vältimiseks ning õiglaseks hüvitamiseks.
	4.5.2	<u>Suured MMO-d</u> : MMO peab looma ja elu viima dokumenteeritud protseduurid kahjude õiglaseks hüvitamiseks, juhul kui kohalike elanike ressursse kahjustatakse metsamajandusliku tegevuse käigus.

PRINTSIIP 5. METSAST SAADAVAD HÜVED

Metsa majandamine aitab kaasa erinevate metsasaaduste ja metsaga seotud teenuste tõhusamale kasutamisele, et kindlustada metsade majanduslik elujõulisus ja tuua mitmesugust kasu keskkonnale ja ühiskonnale.

Kriteerium	Indikaator
5.1 Metsa majandamisel peaks püüdlema majandusliku elujõulisuse suunas, võttes arvesse kõiki tootmisega kaasnevaid keskkonna-, sotsiaal- ja tegevuskulusid ning tagades metsa ökoloogilise tootlikkuse säilitamiseks vajalikud investeeringud.	5.1.1 Tulu peaks olema piisav metsamajanduskulude, sh metsamajanduskavade koostamise, teede korrashoiu, metsauuendustööde ning metsa tervisliku seisundi ja juurdekasvu pikaajalise seire ja metsakaitsega seotud kulude katmiseks..
	5.1.2 MMO peab üldjuhul püüdlema majanduslikult elujõulise metsamajanduse poole, välja arvatud juhtudel kui metsa majandamise olulised eesmärgid ei toeta seda püüdlust (nt teaduslike uuringute eesmärgil majandatav mets mille majandamist subsideeritakse).
	5.1.3 Eelarve peab sisaldama vahendeid keskkonna- ja sotsiaalkuludeks ja lisaks ka tegevuskuludeks, mis on vajalikud sertifikaadi säilitamiseks (nt. metsamajanduskavade koostamine, teede korrashoid, metsauuendustööd, metsa tervisliku seisundi ja juurdekasvu pikaajaline seire ja metsakaitse kulutused).
	5.1.4 <u>Suured MMO-d:</u> Majandusliku elujõulisuse hindamisel tuleb arvesse võtta kasvava metsa varalist väärtust.
5.2 Metsa majandamine ja turustamine peaks toetama erinevate metsasaaduste optimaalset kasutamist ja töötlemist kohalikus ettevõttes.	5.2.1 Igale puu- ja puiduliigile peab püüdma leida kõige otstarbekama kasutuse.
	5.2.2 MMO peaks kasutama ka sagedasti esinevaid kuid vähem tuntud või vähem kasutatud leidnud taimeliike majanduslikel eesmärkidel sobivatel juhtudel.
	5.2.3 MMO peaks arvesse võtma mittepuiduliste ressursside (nt marjad, seemned, seened, vaik, jõulukuused, ulukid, dekoratiivtaimed) kasutamise võimalusi metsa majandamise käigus.
	5.2.4 Võimaluse korral peaks metsamajandaja eelistama metsasaaduste kohalikku töötlemist.

	Vaata ka 5.4
5.3 Metsa majandamisel peaks minimeerima raie ja esmatöötlemisega kaasnevate jäätmete teket ja peaks vältima teiste metsaressursside kahjustamist.	5.3.1 Olemasolevate ja kavandatud metsateede, sildade ja väljaveoteede võrk peab vastama metsamajandamise ulatusele ja intensiivsusele. 5.3.2 MMO peab kasutama raie tehnoloogiat, millega välditakse likviidse puidu kadu ja kasvamajäetud puude kahjustamist. 5.3.3 Raitööde ja kohapealse töötlemise käigus tekkivate raiejäätmete koguseid peab minimeerima.
5.4 Metsa majandamisel püütakse tugevdada ja mitmekesistada kohalikku majandust, vältides sõltuvust ühest metsatootest.	5.4.1 MMO turustamispoliitika ja -vahendid peavad võimalusel arvestama kohaliku tööstuse vajadustega. 5.4.2 MMO peab võimalusel toetama puidu kohalikku väärindamist läbi kohaliku tootmise. Vaata ka 5.2
5.5 Metsa majandamisel arvestatakse, säilitatakse ja vajadusel suurendatakse teiste loodusvarade ja nendega seotud kasutuste, näiteks veekogude ja kalapüügi, väärtust.	5.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab arvestama metsamajandamise mõjuga metsa erinevatele funktsioonidele nagu rekreatsioon (kalastus, jaht, korilus), metsas asuvad veekogud ja mittepuidulised saadused, kultuurilised ja bioloogilised väärtused. 5.5.2 MMO peab metsamajanduse planeerimise ja teostamise käigus arvestama aladega, mis on väärtuslikud puhkuseks, seente ja marjade korjamiseks ning jahiks. Vaata ka 4.4.4
5.6 Metsasaaduste kasutamine ei ületa taastumist.	5.6.1 Iga-aastane lubatud raiemaht (pindala või mahu alusel) peab olema määratud konservatiivsete ja hästidokumenteeringitud kasvu- ja raie hinnangute alusel. 5.6.2 MMO peab tagama, et raiemahud ei ületa taset, mida suudetakse säilitada pikaajaliselt. 5.6.3 Tegelik iga-aastane raiemaht peab olema täpselt dokumenteeringitud, kaasa arvatud langid, liigid, kogused, sortimendid, raie periood, lisatingimused ning raie seire kohta käiv dokumentatsioon.

	5.6.4 MMO peaks dokumenteerima mittepuiduliste saaduste nagu seemnete, jõulupuude, haljasproduktide ning jahisaaduste kasutamise kaubanduslikel eesmärkidel. 5.6.5 Mittepuiduliste saaduste kaubanduslik kasutamine ei ületa taset, mida suudetakse säilitada pikaajaliselt. 5.6.6 Raiealade piirid on märgistatud või looduses selgelt eristatavad. Vaata ka 5.1.3
--	---

PRINTSIIP 6. KESKKONNAMÕJUD	
Metsa majandamisel kaitstakse bioloogilist mitmekesisust ja sellega seotud väärtusi, veevarusid, pinnast ning ainulaadseid ja tundlikke ökosüsteeme ja maastikke ning säilitatakse sel teel metsa ökoloogilised funktsioonid ja terviklikkus.	
Kriteerium	Indikaator
6. 1 Viiakse läbi keskkonnamõjude hindamine, mille käigus võetakse arvesse metsamajandamise ulatust ja intensiivsust ning metsamajandusega seotud ressursside ainulaadsust. Hindamisaruanne lisatakse majanduskavale. Hindamisel käsitletakse nii maastikulisi kaalutlusi kui kohapealsete töötlemisüksuste mõju. Keskkonnamõju hinnatakse enne keskkonda häirivate tööde alustamist.	6.1.1 MMO peab metsamajandamise planeerimisel hindama keskkonda häirivate tööde keskkonnamõjusid ja määratlema sobivad keskkonnamõju vähendavad meetmed metsamajandamiskavas.
	6.1.2 Keskkonnamõju vähendavad meetmed peavad olema rakendatud metsatöödel (n. raie tööde läbiviimisel niisketel ja liigniisketel muldadel peab rakendama meetmeid mullakahjustuste vältimiseks; pesitsusajal ei tohi metsatöödega häirida tundlike linnuliikide elupaiku jm).
	6.1.3 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO-l peab olema kirjalik protseduur keskkonnamõju hindamiseks enne suuremahuliste metsamajanduslike tööde alustamist, nagu uute teede ehitus ja kuivendussüsteemide rekonstrueerimine.
	6.1.4 <u>SLIMF MMO-d:</u> MMO peab hindama keskkonnamõjusid enne teede ehitamist ning kuivendussüsteemide rekonstrueerimist ning vältima negatiivseid mõjusid tööde teostamise ajal.
	6.1.5 Kohapealsete töötlemisüksuste mõju keskkonnale peab hindama ja kontrollima (n. jäätmed, ehituse mõju jm).
	6.1.6 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> Tuleb arvesse võtta metsamajandamise (nt. metsatööde kumulatiivne mõju metsamajandamisüksuses ja selle lähistel) mõju maastikule.
6. 2 Tuleb tagada haruldaste, ohustatud või hävimisohus liikide ja nende elupaikade (sh pesitsus- ja toitumispaikade) kaitse. Vastavalt metsamajandamise ulatusele, intensiivsusele ja mõjutatud ressursside ainulaadsusele moodustatakse	6.2.1 <u>Suured MMO-d:</u> MMO peab omama kirjalikku ülevaadet haruldastest ja ohustatud liikidest või ökosüsteemidest oma metsaalal ning nende kaitse meetmed tuleb dokumenteerida.

kaitsevööndid ja –alad. Küttemist, kalastamist, lõksude seadmist ning korilust hoitakse kontrolli all.	6.2.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab olema teadlik ametlikult kaitse alla võetud liikidest oma metsaalal ning tagama nende kaitse. 6.2.3 Harilikku jugapuud (<i>Taxus baccata</i>) ei raiuta ega kahjustata raietöödel. 6.2.4 Kaitsevööndid peavad olema kantud kaartidele. 6.2.5 Majandustegevus kaitsevööndis peab olema läbi viidud selliselt et ei kahjustata ega seata ohtu ala või objekti kaitseväärtusi. 6.2.6 Raietöid ei tohi läbi viia haruldaste, ohustatud või hävimisohus lindude pesitsusajal ja –kohtades. 6.2.7 Küttemist, kalastamist, lõksude seadmist ning mittepuiduliste saaduste kogumist metsast hoitakse kontrolli all.
6.3 Säilitatakse, taastatakse või rikastatakse metsade ökoloogilisi protsesse ja väärtusi, sealhulgas järgmisi: a) metsade uuenemine ja koosluste järgnevus, b) geneetiline, liigiline ja ökosüsteemide mitmekesisus, c) metsaökosüsteemi tootlikkust mõjutavad looduslikud tsüklid.	6.3.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab püüdma säilitada või suurendada kohalike kõvalehtpuuliikide osatähtsust (a, b). 6.3.2 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peaks püüdma säilitada kohalike väärislehtpuuliikide osakaalu (a, b). 6.3.3 Metsa uuendamisel peaks eelistama looduslikku uuendust ja kohaliku päritoluga metsauuendusmaterjali (a, b, c). 6.3.4 Uuendus- ja harvendusraied peavad soodustama segapuistute kujunemist (a, b, c). 6.3.5 Olemasolevatest kuivenduskraavidest mõjutamata metsaosid ei tohi kuivendada. 6.3.6 Metsas peab säilitama vanad ja õõnsad puud, pesapuud, tüükad (seisvad kuivanud puud või nende tüveosad) ja lamapuidu mille diameeter on üle 25 cm, arvestades kehtivate tööohutusreeglitega. (b, c). 6.3.7 Uuendusraiel peab jätma kasvama vähemalt 10 elusat säilikpuud (5 kui tegemist on väärislehtpuudega) hektari kohta ning neid ei tohi kunagi raiuda (b). 6.3.8 Säilikpuud peab valima erinevatest suurima rinnasdiameetriga puuliikidest, arvestades nende ökoloogilist väärtust ning vastupidavust tuultele (6.3 b).

	6.3.9 Raietöid harvesteriga ning koondamist forvarderiga ei tohi teha vihmasel kevad- ja sügisperioodil, kui mullakahjustuste vältimine ei ole võimalik. Vaata ka 6.9
6.4 Võttes arvesse metsamajandamise ulatust ja intensiivsust ning mõjutatud ressursside ainulaadust, kaardistatakse ja kaitstakse maastikul leiduvate ökosüsteemide looduslikus seisundis esinduslikke näidiseid.	6.4.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab kaitsma esinduslikku valimit olemasolevatest haruldastest ja/või ohustatud ökosüsteemidest looduslikus seisundis vähemalt 5 %-l metsamaa pindalast. 6.4.2 <u>Suured MMO-d</u>: Metsaalade valik kaitseks vastavalt indikaatorile 6.4.1. peab põhinema haruldaste ja ohustatud ökosüsteemide määratlusele, mis on koostatud koostöös keskkonnaorganisatsioonide, riigiasutuste ning teadusasutustega. 6.4.3 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab kaitsma esinduslikku valimit olemasolevatest haruldastest ja/või ohustatud ökosüsteemidest looduslikus seisundis. 6.4.4 Raieid ei tohi viia läbi vastavalt standardi punktide 6.4.1 või 6.4.3 kaitstavatel aladel, välja arvatud juhul kui see on kehtestatud kirjaliku kaitse-eeskirja või kaitsekorralduskavaga ja ja kaitseväärtuste säilimise, suurendamise või taastamise eesmärgil. 6.4.5 Kaitsealadel olemasolevaid kuivendussüsteeme ei tohi renoveerida ega hooldada, välja arvatud juhtudel kui see on ette nähtud kaitseväärtuse säilitamiseks vastavalt kirjalikule kaitsekorralduskavale või kui see on vajalik kaitsealaga piirnevatelt aladelt vee ärajuhtimiseks. Vaata ka 6.2
6.5 Erosiooni vältimiseks, metsa kahjustamise minimeerimiseks raiete, teedehituse ja teiste tööde ajal ning veeressursside kaitsmiseks koostatakse kirjalik juhend, mida tuleb järgida metsatöödel.	6.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab peab määratlema alad, mis sobivad raieks aastaringelt, alad, mis sobivad raieks kuiva ilmaga perioodil, ning alad, mis sobivad raieks ainult külmunud pinnase korral. 6.5.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab olema teadlik, millised mullatüübid sobivad raietööde

	6.5.3 läbiviimiseks aastaringset, ainult külmunud pinnase korral või kuival perioodil, et vältida mullakahjustusi. 6.5.4 Metsatöölisele antavad kirjalikud juhised peavad sisaldama raielangi ülestöötamise juhiseid ja tehnoloogilisi aspekte (kokku- ja väljaveoveoteede paiknemine, laius ja vahekaugus; vahelao asukoht, kaitsevööndite säilitamine ja teede paiknemine). 6.5.5 Raietöödel peab rakendama meetmeid mullakahjustuste ja erosiooni minimeerimiseks. 6.5.6 Teetäidet ega langi ettevalmistamise või muude tegevuste käigus tekkivaid jäätmekive (kive, oksaristu) ei tohi paigutada kraavidesse ega ojaääres. 6.5.7 MMO peab säilitama olemasolevaid puhverribasid metsaservades ning soodustama tormikindlate ja elujõuliste metsaservade (puhveralade) teket ja säilimist avamaastike ääres. 6.5.8 MMO peab tagama, et iga raielangi kohta koostatakse tehnoloogiline kaart, mis sisaldab spetsiifilist teavet kaitseväärtuste, erosiooniohtlike alade, säilitatava elujõulise loodusliku uuenduse jm aspektide kohta. Vaata ka 6.1; 7.3
6.6 Metsa majandamisel toetatakse keskkonnasõbralike, kemikaalivabade kahjuritõrjemeetodite väljatöötamist ja kasutuselevõttu ning püütakse vältida keemiliste taimekaitsevahendite kasutamist. Keelatud on Maailma Tervishoiuorganisatsiooni klassifikatsiooni tüüpidesse 1A ja 1B kuuluvad ning klooritud süsivesinikke sisaldavad pestitsiidid, halvastilagunevad, mürgised või bioaktiivsete ja toiduahelas akumulatsioonidega laguproduktidega pestitsiidid, samuti kõik rahvusvaheliste lepetega keelustatud pestitsiidid. Kemikaalide kasutamise korral viiakse läbi koolitus ja kasutatakse vastavat varustust, et vältida ohtu tervisele ja keskkonnale.	6.6.1 Kemikaale ei tohi kasutada väljaspool taimelaid, välja arvatud ulatusliku kärsaka kahjustuse korral, metsauuenduse kaitsmisel või patoloogi ettekirjutuse alusel. 6.6.2 Igasugune kemikaalide kasutamine peab olema dokumenteeritud ning minimaalselt sisaldama järgmisi andmeid: kemikaali nimetus ja toimeaine, kasutamise eesmärk, kasutamise koht, kuupäev ja kogus. 6.6.3 Kemikaalide ladustamine, segamine ning kasutamine peab vastama kehtivatele õigusaktidele ning heale tavale. 6.6.4 Vastutavad töötajad peavad olema teadlikud käitumisjuhustest hädaolukorras (kemikaalilekke kõrvaldamine ning muud

	hädaolukorrad) ning oskama neid rakendada. 6.6.5 FCS pestitsiidide kasutamise poliitikas ära toodud kemikaale tohib kasutada ainult juhtudel kui FSC on teinud vastava erandi.
6.7 Kemikaalide, mahutite, vedelate ja tahkete anorgaaniliste jäätmete, sh kütuse ja õlide käitlemine toimub keskkonnale ohutult selles ettenähtud kohtades väljaspool metsamajandusala.	6.7.1 Raietöödelt või töötlemisüksustest pärinevad kemikaalid, kanistrid, vedelad ja tahked mitteorgaanilised jäätmed peab käitlema keskkonnale ohutult ja seaduslikult. 6.7.2 MMO peab rakendama meetmeid kontrollimaks ja vähendamaks metsa prügistamist, muuhulgas ka teiste metsakasutajate poolt. 6.7.3 Metsamasinad peavad olema varustatud õlireostuse kõrvaldamiseks vajalike vahenditega. 6.7.4 Mootorsaagide tankimiskohtades peab kasutama absorbentmatti või lekkimiskindlate otsikutega spetsiaalkanistreid. 6.7.5 Metsamasinatel ei tohi olla kütuse või õlileket. 6.7.6 Mootorsaagide ketiõlina ning metsamasinate hüdraulikasüsteemis peaks kasutama biolagunevat õli.
6.8 Bioloogiliste tõrjevahendite kasutamine dokumenteeritakse, neid kasutatakse võimalikult vähe ning range kontrolli all vastavalt siseriiklikele õigusnormidele ja rahvusvaheliselt tunnustatud teaduslikele protokollidele. Geneetiliselt muundatud organismide kasutamine on keelatud.	6.8.1 Bioloogilisi tõrjevahendeid tohib kasutada ainult õigustatud erandjuhtudel. 6.8.2 Bioloogiliste tõrjevahendite kasutamine peab olema dokumenteeritud, minimeeritud, jälgitav ja kontrollitud vastavalt siseriiklikele õigusnormidele ja rahvusvaheliselt tunnustatud teaduslikele protokollidele. 6.8.3 Geneetiliselt muundatud organisme ei tohi kasutada.
6.9 Võõrliikide kasutamist kontrollitakse ja jälgitakse pidevalt, vältimaks ebasoovitavaid ökoloogilisi mõjusid.	6.9.1 Looduslikke metsi ei tohi muuta võõrpuuliikidega istandusteks. 6.9.2 Metsa ei tohi uuendada võõrpuuliikidega. 6.9.3 Varem sissetoodud hästi kohanevate ja kiirelt elupaika laiendavate võõrliikide levikut peab jälgima ja vajadusel peaks rakendama meetmeid nende tõrjumiseks või hävitamiseks. Vaata ka 10.3

6.10 Metsa ei muudeta istanduseks või mittemetsamaaks, välja arvatud juhtudel kui muutmine: a) hõlmab väga väikest osa metsamajandusüksusest; b) ei toimu kõrge looduskaitseväärtusega metsamaal; ja c) annab selget, olulist, kasvavat ja kindlat pikaajalist looduskaitselik kasu kogu metsamajandusüksuse ulatuses.	6.10.1 Ettevõtte peab selgelt määratlema kõik looduslikud või poollooduslikud metsad metsamajandamisüksuses, mida on planeeritud muuta järgneva viie aasta jooksul istandusteks või muuta mittemetsamaaks. 6.10.2 Metsamaal, mida kavatsetakse muuta mittemetsamaaks: - ei tohi kahjustada loodusväärtusi, ja - muudetav ala ei tohi hõlmata rohkem kui 5 % metsamajandamisüksuse kogupindalast ja muutmine peab andma selge, olulise, kasvava ja kindla pikaajalise looduskaitselik kasu kogu metsamajandusüksuse ulatuses, - või toimub muutmine selleks, et taastada kindlalt ja pikaajaliselt sellel alal varem eksisteerinud vääriselupaik. 6.10.3 MMO-l peavad metsamaa istanduseks või mittemetsamaaks muutmiseks olema kõik riikliku seadusandlusega nõutavad load.
--	--

PRINTSIIP 7. METSAMAJANDAMISKAVA	
Koostatakse, rakendatakse ja ajakohastatakse majandamiskava, mis vastab tegevuse intensiivsusele ja ulatusele. Majandustegevuse pikaajalised eesmärgid ja nende saavutamise vahendid peavad olema selgelt sõnastatud.	
Kriteerium	Indikaator
7.1 Majanduskavas ja seda täiendavates dokumentides tuleb esitada: a) majandustegevuse eesmärgid; b) majandatavate metsavarude, keskkonnavalaste piirangute, maakasutuse ja omandivormi, sotsiaalmajanduslike tingimuste ja piirnevate maade kirjeldus; c) metsakasvatussüsteemi ja/või muu metsamajandussüsteemi kirjeldus lähtuvalt konkreetse metsa ökoloogilisest seisundist ja inventeerimisel kogutud teabest; d) aastase raie mahu ja puuliikide valiku põhjendused; e) metsa juurdekasvu ja dünaamika hindamise tingimused; f) keskkonnamõjude hindamisel põhinevad keskkonnakaitselised abinõud; g) kavad haruldaste, ohustatud ja hävimisohus liikide kindlakstegemiseks ja kaitseks; h) metsavarude ja kaitsealade paiknemist, kavandatud majandustegevust ja maa omandit kajastavad kaardid; i) raieviiside ja varustuse kirjeldus ja põhjendus.	7.1.1 <u>SLIME MMO-d</u>: MMO-l peab olema kehtivate õigusaktidega kooskõlas koostatud metsamajanduskava milles sisalduvad muuhulgas: kirjalikud metsa majandamise eesmärgid; üksikasjalik puistu kirjeldus ja takseerimisandmed; info planeeritavate raiete ja teiste metsatööde kohta; info teadaolevate kaitseväärtuste kohta ja kõrge kaitseväärtusega metsade ning teiste looduväärtuste kaitsemeetmed. 7.1.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO metsamajandamiskavas või selle lisades või viidatud dokumentides peavad sisalduma järgmised osad: a) Metsamajandamise eesmärgid (a); b) Metsamaa kasutamise ja omandi ajaloo üldine kirjeldus (b); c) Metsavarude kirjeldus puistu tasandil: pindala (ha), kasvukoha- või metsatüübid, mullatüübid, liigiline ja vanuseline jaotus, kõrgus, boniteet, keskmine rinnasdiameeter ja tagavara (b, c); d) Sotsiaal-majanduslikud taustaolukorra kirjeldus (b); e) Piirnevate maade üldkirjeldused (vaata ka kriteerium 5.5) (b); f) Metsamaa üldkirjeldus: kogupindala (ha), metsasus (%), kasvukoha- või metsatüüpide pindala, vanuseline jaotus, aastane juurdekasv ja keskmine hektaritagavara (b, c, d). Metsasaaduste saagikus (puit või mittepuidulised saadused, nagu on rakendatav) ja liikide valik koos põhjendustega; g) Metsa kasvu ja dünaamika seiretingimused (e);

	h) Kasutatava metsamajandusliku süsteemi kirjeldus, sealhulgas kasutatavate metsakasvatustlike võtete kirjeldus; i) Määratletud keskkonnakaitselised abinõud vastavalt keskkonnamõtjude hindamisele (vaata ka kriteeriume 6.1, 9.3) (f); j) Haruldaste ja ohustatud liikide kaitse tagamiseks läbiviidava seire üldkirjeldus (f, g); k) Metsakaardid, millel kajastuvad ka kaitstavad loodusobjektid, kavandatud metsamajanduslik tegevus ja maa omanik (h); l) Kasutatavate raie tehnoloogiate ning varustuse kirjeldus ja põhjendus (i); m) Metsakasvatustliku ja/või muu majandamissüsteemi kirjeldus vastavalt antud metsa ökoloogiale ja inventuuride käigus kogutud infole (vaata ka kriteeriume 5.6, 6.3, 8.1, 8.2) (c).
	7.1.3 Kava peab olema korrektne ja piisavalt üksikasjalik, vastates ettevõtte suurusele, metsa majandamise ulatusele ja intensiivsusele. 7.1.4 Kaardid peavad olema piisavalt kvaliteetsed, et nende alusel teha metsatõid (vt ka 6.5). 7.1.5 Metsamajandamiskava või seonduvad raiekavad peavad olema töötajatele kättesaadavad ning need peavad olema aluseks tööde läbiviimisel metsas. Vaata ka 6.2.4 ja 9.1.1.
7.2 Majanduskava tuleb korrapäraselt läbi vaadata ja ajakohastada vastavalt seire tulemustele ja värsketele teaduslikele ja tehnilisele informatsioonile ning muutuvatele looduslikele, sotsiaalsetele ja majanduslikele oludele.	7.2.1 Majandamiskava (ja/või iga-aastast raiekava) peab õigeaegselt uuendama (revisjoniperioodi pikkus ei tohi ületada 10 aastat). 7.2.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> Metsamajandamiskavade uuendamisel peab arvestama seire tulemustega või uue teadusliku ja tehnilise informatsiooniga, mis puudutab muutuvaid metsakasvatustlike,

		keskkonna-, sotsiaal- ja majanduslikke tingimusi.
	7.2.3	<u>SLIMF MMO-d</u> : Metsamajandamiskava uuendamine peab toimuma vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
7.3 Metsatöölised saavad asjakohase väljaõppe ja nende tegevust juhendatakse, et tagada majanduskava korrektne ellurakendamine.	7.3.1	<u>Suured MMO-d</u> : Metsa majandajad ja töödejuhatajad peavad omama erialast, eelistatult riiklikult tunnustatud kvalifikatsiooni, mis tagab et nad on võimelised kavandama ja läbi viima metsamajanduslikke töid metsamajandamiskava rakendamiseks.
	7.3.2	<u>Suured MMO-d</u> : MMO-l peab olema koostatud ja rakendatud kirjalik koolituskava.
	7.3.3	<u>Suured MMO-d</u> : MMO peab asjasse puutuvaid metsatöölisi koolitama bioloogilise mitmekesisusega seotud valdkonnas.
	7.3.4	<u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u> : MMO peab kasutama raietöödeks ainult selliseid töötajaid, keda on instrueeritud korrektse ja ohutu töötamise võtetest.
	7.3.5	Kõik töövõtjad, nende alltöövõtjad ning FIE-d peaksid olema piisava erialase koolituse ning töökogemusega nende poolt tehtavate tööde läbiviimiseks ning omama vastavat kvalifikatsioonitunnistust.
	Vaata ka 4.1	
7.4 Arvestades teabe konfidentsiaalsuse nõuet, peab metsa majandaja tegema avalikkusele kättesaadavaks kokkuvõtte majandamiskava põhipunktidest, sh kriteeriumis 7.1 loetletust.	7.4.1	<u>Suured MMO-d</u> : MMO peab koostama avaliku kokkuvõtte metsamajandamiskavast, mis peab sisaldama kriteeriumi 7.1 all loetletud osi ning peab olema kättesaadav paberkandjal ja/või internetis.
	7.4.2	<u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u> : MMO peab minimaalselt nõustuma sellega, et MMO metsamajandamise vastu õigustatud huvi tundvatel huvirühmadel (piirinaabrid ja kohalik kogukond) on ligipääs metsamajandamiskavale.

PRINTSIIP 8. SEIRE JA HINDAMINE

Rakendada tuleb metsamajandamise ulatusele ja intensiivsusele vastav seiresüsteem, mille abil saab hinnata metsade seisundit, tootlikkust ja metsamajandamise sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid ning tõestada metsatoodete päritolu.

Kriteerium	Indikaator
8.1 Seire intensiivsus ja sagedus peaks sõltuma metsas läbiviidavate toimingute intensiivsusest ja ulatusest ja nendega mõjutatava keskkonna suhtelisest kompleksusest ja haavatavusest. Seiretoimingud peaksid olema järjepidevad ja korduvad, võimaldamaks tulemuste võrdlemist ja toimunud muutuste hindamist.	8.1.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u> : MMO-l peavad olema kirjalikud protseduurid punktis 8.2 nimetatud näitajate süstemaatiliseks ning perioodiliseks seireks, mis võimaldavad seiretulemuste võrdlemist ja muutuste hindamist.
	8.1.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u> : Seire sagedus ja intensiivsus peab sõltuma tehtavate tööde ulatusest ja keerukusest ja majandatavate ressursside haavatavusest.
	8.1.3 <u>SLIMF MMO-d</u> : MMO peab minimaalselt viima läbi raietööde ja metsauuendamise seiret.
8.2 Metsa majandamine peaks hõlmama vajaliku andmestiku kogumist ja uurimistööd vähemalt järgmiste näitajate seireks: a) kõikide varutavate metsasaaduste tootlikkus; b) metsa juurdekasv, uuenemine ja seisund; c) taimestiku ja loomastiku koosseis ja muutused; d) raie ja muude tegevuste keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud; e) metsa majandamise kulud, produktiivsus ja efektiivsus.	8.2.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u> : Seirekava peab määratlema ja kirjeldama muutuseid järgmistes näitajates: a) juurdekasv, uuendatavad alad, metsade liigiline ja vanuseline koosseis (sisaldub üldjuhul standardses metsamajandamiskavas) (b, c); b) müügi eesmärgil läbiviidav raie ja mittepuiduliste metsasaaduste, nagu seemned, seemikud, ulukid, dekoratiivoksad ja jõulukuused, varumine (a); c) loomastikku, taimestikku, mulda ja veevarusid mõjutavad keskkonnamuutused (näiteks erosioon, võõrliikide ulatuslik levik, metsakahjurite masspaljunemine, ohustatud linnuliigi pesitsuspaiga leidmine) (c, d); d) sotsiaalmajanduslikud aspektid (nt. metsamajandamise kulud, toodangu mahud, muutused suhetes kohaliku kogukonna ja töötajatega ning muutused

	töötingimustes, töötajate arv, õnnetuste määr; e) kõrge kaitseväärtusega metsad. 8.2.2 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab minimaalselt registreerima iga-aastaselt müügi eesmärgil raiutud/varutud metsatooded ja uuendatud metsaala pindala ning selleks kasutatud puuliigid (a, b). 8.2.3 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab tagama, et metsamajandamiskava perioodilisel uuendamisel viiakse läbi ka metsakorraldus (tüüpiliselt toimub see standardse majandamiskava koostamisel kooskõlas õigusaktidega) (a, b, c).
8.3 Metsamajandaja esitab järelevalve ja sertifitseerimisega tegelevatele organisatsioonidele dokumendid, mis võimaldavad neil jälgida iga puidutoote päritolu (tarneahelat).	8.3.1 Ebaseaduslikult raiutud ja MMO poolt tagasi saadud puitu ei tohi müüa sertifitseerituna. 8.3.2 MMO-l peavad olema koostatud ja rakendatud protseduurid vastavalt FM-35 NEPConi tarneahela standardile metsamajandamisettevõtete jaoks (orig. <i>FM-35 NEPCon Chain-of-Custody Standard for Forest Management Enterprises</i>).
8.4 Seiretulemusi arvestatakse majandamiskava rakendamisel ning täiendamisel.	8.4.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: punktis 8.2.1 nimetatud seireandmeid peab arvestama metsamajandamiskava uuendamisel. 8.4.2 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab tagama, et metsamajandamiskava uuendatakse perioodiliselt, kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Vaata ka 7.2
8.5 Arvestades teabe konfidentsiaalsuse nõuet, teeb metsamajandaja avalikkusele kättesaadavaks seiretulemuste kokkuvõtte, sh punktis 8.2. nõutud andmed.	8.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab koostama seireandmete avaliku koondaruande, mis peab sisaldama punktis 8.2 loetletud indikaatoreid ning tegema selle kättesaadavaks paberkandjal ja/või internetis. 8.5.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab minimaalselt nõustuma sellega, et MMO metsamajandamise vastu õigustatud huvi tundvatel huvirühmadel (piirinaabrid ja kohalik kogukond) on ligipääs metsamajandamiskavale.

PRINTSIIP 9. KÕRGE KAITSEVÄÄRTUSEGA METSADE SÄILITAMINE

Kõrge kaitseväärtusega metsade majandamine peab säilitama või tõstma selliste metsade tunnusväärtusi. Selliseid metsi puudutavad otsused tuleb langetada lähtudes ettevaatusprintsipist.

Kriteerium	Indikaator
9.1 Kõrge kaitseväärtusega metsade tunnuste esinemine tehakse kindlaks kooskõlas metsa majandamise ulatuse ja intensiivsusega.	9.1.1 Andmed Natura 2000 alade, vääriselupaikade ja teiste kaitstavate loodusobjektide kohta peavad olema kantud kaartidele ning kaitse alla võtmise põhjused peavad olema kirjalikul kujul. 9.1.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peab läbi viima metsamajandamisüksuse hindamise, mis oleks piisav, et tuvastada kõik metsamajandamisüksuse osad, millel esinevad kõik järgnevad näitajad: a) HCV1. Metsas on märkimisväärne looduslik mitmekesisus (nt. endemism, eriti ohustatud liigid, pagulad) globaalsel, regionaalsel või riiklikul tasandil, nagu Natura 2000 aladel; b) HCV2. Globaalsel, regionaalsel või riiklikul tasandil märkimisväärse suurusega metsamaastikud mis on majandamisüksuse osaks või sisaldavad majandamisüksust, kus esinevad enamiku, kui mitte kõigi looduslikult esinevate liikide populatsioonid looduslikus levikumustis ja arvukuses, nagu puutumatutel metsamaastikel; c) HCV3. Metsad, mis on ise või sisaldavad haruldasi, ohustatud ökosüsteeme, nagu Natura 2000 alad või metsa vääriselupaigad; d) HCV4. Metsad, mis on olulised looduses kriitiliste situatsioonide korral (nt. valgla kaitse, erosiooni kontroll), nagu joogivee jaoks olulised alad; e) HCV5. Metsad, mis on olulised kohalike kogukondade põhivajadusteks (nt. toimetulek, tervis);

	f) HCV6. Metsad, mis on olulised kohalike kogukondade traditsioonilise kultuurilise enesemääratluse jaoks (kohalike kogukondadega koostöös identifitseeritud kultuurilise, ökoloogilise, majandusliku või usulise tähtsusega alad). 9.1.3 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO-l peab olema protseduur uute kõrge kaitseväärtusega metsade tuvastamiseks ning registreerimiseks. 9.1.4 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peaks ise andma hinnangu kõrge kaitseväärtusega metsade esinemise kohta oma metsas ning lisama need metsamajandamiskavasse. 9.1.5 MMO peaks olema avatud ning valmis lävima riigiasutuste ja keskkonnaorganisatsioonidega kõrge kaitseväärtusega metsade inventeerimise ja kaitse osas. Vaata ka 4.4; 6.1; 6.2; 6.3
9. 2	Sertifitseerimisprotsessi konsultatiivses faasis tuleb pöörata tähelepanu kaitsevajadustele ja kaitsevõimalustele. 9.2.1 <u>Suured MMO-d</u>: kõrge kaitseväärtusega metsade määratlemisel peab konsulteerima kohalike huvirühmade ja keskkonnaorganisatsioonidega. 9.2.2 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab kirjalikult talletama huvirühmadega läbi viidud konsultatsiooni protsess. 9.2.3 Konsultatsioonid huvirühmadega peaks viitama sellele, et MMO arvestab järjekindlalt kõrge kaitseväärtusega metsadega ning kaitseb neid.
9. 3	Majandamiskava peab sisaldama erimeetmeid, mida rakendades tagatakse objektide kaitseväärtuse säilimine ja/või kasv. Need abinõud peavad sisalduma avalikkusele kättesaadavas majandamiskava kokkuvõttes. 9.3.1 Kõrge kaitseväärtusega metsade puhul peavad kavad sisaldama kohaspetsiifilist informatsiooni, mis kirjeldab meetmeid, mida on rakendatud, et kaitsta või taastada selliseid väärtusi ettevaatusprintsibiiga arvestades. 9.3.2 <u>Suured MMO-d</u>: kõrge kaitseväärtusega metsade ja kaitsealuste loodusobjektide kaitsemeetmed peavad olema kirjeldatud metsamajandamiskava avalikus kokkuvõttes. 9.3.3 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab õigustatud huvi korral andma

	infot oma metsas asuvate kõrge kaitseväärtusega metsaalade või objektide kaitsemeetmete kohta. Vaata ka 7.1
9.4 Metsa kaitseväärtuse säilitamiseks ja suurendamiseks rakendatavate meetmete tõhusust hinnatakse iga-aastase seire käigus.	9.4.1 MMO planeerimis-, seire- ja aruandlusprotseduurid peavad hõlmama süsteemi kõrge kaitseväärtusega metsa pidevaks seireks. Vaata ka 8.2

PRINTSIIP 10. Istandused	
Istandusi planeeritakse ja majandatakse vastavalt punktides 1-9 ja käesolevas punktis esitatud printsiipidele ja kriteeriumitele. Kuna istandused võivad pakkuda mitmekülgeid sotsiaalseid ning majanduslikke hüvesid ning aidata kaasa maailma puiduvajaduse rahuldamisele, peaks nende rajamine leevendama survet looduslikele metsadele ning toetama nende metsade taastamist ja kaitset.	
Kriteerium	Indikaator
10.1 Istanduse majandamise eesmärgid, sealhulgas loodusmetsade kaitse ja taastamine, on üheselt mõistetavalt sätestatud metsamajanduskavas ning nende eesmärkide täitmist demonstreeritakse majanduskava rakendamisel.	10.1.1 Puude istutamise eesmärgid peavad olema majandamiskavas selgelt kajastatud ning selgitama istutamise seost selle regiooni metsakasvatuse, sotsiaal-majandusliku ning keskkonnakaitselise (st. metsakaitse ja taastamine) praktikaga. 10.1.2 Majandamiseesmärgid loodusmetsa kaitseks ja taastamiseks peavad olema kirjeldatud majandamiskavas. 10.1.3 Majandamise eesmärgid, eriti need, mis on seotud loodusliku metsa kaitse ja taastamisega, peavad avalduma metsamajandamistegevuses.
10.2 Istanduse kujundamine ja rajamine peaks toetama looduslike metsade kaitset, taastamist ja säilitamist, kuid mitte suurendama nende koormust. Istandusse kavandatakse rohelised koridorid, veekogude puhvervööndid ning erivanuselist ja eri raietsükliga puistute vaheldumine vastavalt metsamajandusettevõtte suurusele. Istanduse eri üksuste suurus ja kujundus jälgendavad looduslikku metsamaastikku.	10.2.1 MMO-d peavad oma tegevusega näitama panust nende omandis olevate looduslike metsade kaitse, taastamise ja säilitamisse. 10.2.2 Vooluveekogude äärde ja muude veekogude ümber tuleb luua kaitsevööndid järgides piirkonna parimat majandamistava või kohalikke seadusi ja regulatsioone. Kaitsevööndid peavad olema kaartidele kantud. 10.2.3 MMO peab tunnustatud ekspertide arvamusele tuginedes rajama sobivatesse kohtadesse kogu istanduse ulatuses looduslikke elupaiku ja rohelisi koridore. 10.2.4 Istandused peavad olema rajatud nii, et säiliks või paraneks maastiku ilme (see tähendab kujundamine rajaneb häirimiseulatuse ja intensiivsuse seaduspärasusel ja piirkonna istutus- ning raiearežiimil).
10.3 Majandusliku, ökoloogilise ja sotsiaalse stabiilsuse suurendamiseks soositakse istanduste rajamisel mitmekesisust. See võib hõlmata majandusüksuste suurust ja jaotust maastikul, liikide arvu ja	10.3.1 Istanduse majandamine peab säilitama ja/või suurendama maastikulist mitmekesisust kvartalite suuruse ja paigutuse, liigilise koosseisu, geneetilise mitmekesisuse,

geneetilist koosseisu, vanuselist jaotust ja puistu struktuuri.	vanuseklassi ja struktuuri varieerumise abil. 10.3.2 Rõhku tuleb panna piirkonnale omaste liikide istutamisele ja/või rakenduslikele uuringutele. (Märkus: Vaata ka kriteeriume 6.4 ja 6.10)
10.4 Istutatavate liikide valiku aluseks on liikide sobivus kasvukohatüübiga ja kasvatamise eesmärkidega. Istanduste rajamisel ja hävinud ökosüsteemide taastamisel eelistatakse bioloogilise mitmekesisuse suurendamise huvides võõrliikidele kohalikke liike. Võõrliike kasvatatakse üksnes juhul, kui nende tootlikkus on tunduvalt suurem kui pärismaistel liikidel, ning neid jälgitakse hoolikalt ebatavalise suremuse, haiguste, putukarüüste ja kahjulike keskkonnamõjude tuvastamiseks.	10.4.1 Valitud puuliik peab olema antud kasvukohatüübile sobiv (mullastik, topograafia ja kliima) ning vastama majandamise eesmärgile. 10.4.2 Võõrliike võib kasutada üksnes siis kui MMO suudab selgelt põhjendada, et need on majandamisesmärkide saavutamisel tulemuslikumad looduslikult esinevatest liikidest. 10.4.3 Ühtegi liiki ei tohi ulatuslikult istutada enne kui kohapealsed uuringud ja/või kogemus näitavad, et need on ökoloogiliselt hästi kohastunud antud piirkonnas ja kui esineb mõni invasiivne näitaja, on seda võimalik kontrolli all hoida. 10.4.4 Võõrliikide kasutamise korral peavad olema dokumenteeritud erimeetmed isetärgkamise vältimiseks väljaspool istandust, ebatavalise suremuse, haiguste, putukarüüste või muude ebasoodsate keskkonnamõjude vältimiseks. 10.4.5 Võõrliikide kasutamise korral peab vähemalt 20% puistust moodustama looduslikult esinev liik. Vaata ka 6.9
10.5 Teatud osa majandatavast metsamaast, mis vastab istanduse suurusele ja määratakse kindlaks piirkondlikus standardis, majandatakse eesmärgiga taastada seal looduslik mets.	10.5.1 Olemasolevaid tüüpilisi looduslikke ökosüsteeme tuleb kaitsta või taastada nende looduslik seisund, tuginedes võtmebiotoopide tunnustele, konsultatsioonidele huvigruppide, kohaliku valitsuse ja teadusasutustega. (Märkus: Vaata ka kriteerium 6.4). 10.5.2 Rakendatav ainult SLIMF MMO-dele (märkus: ülalmainitud indikaator ei rakendu): istanduse rajamisel ja majandamisel tuleb lähtuda ökoloogiliste väärtuste kaitsest, eriti

		kaitstavate objektide või kaitsealade läheduses.
10.6 Võetakse meetmeid mulla struktuuri, viljakuse ja bioloogilise aktiivsuse säilitamiseks või parandamiseks. Metsavarumise tehnoloogia ja maht, teede ehitus ja korrashoid ning kasvatatavate puuliikide valik ei tohi põhjustada pikaajalist muldade seisundi halvenemist, vee kvaliteedi või hulga vähenemist ega veerežiimi häireid.	10.6.1	Mulla struktuuri, viljakuse ja bioloogilise aktiivsuse säilitamiseks või parandamiseks tuleb rakendada konkreetseid meetmeid.
	10.6.2	Istanduse rajamine ega majandamine ei tohi põhjustada mulla degradatsiooni.
	10.6.3	Metsatööd ei tohi halvendada vee kvaliteeti ega omada negatiivset mõju kohalikule veerežiimile.
	10.6.4	Negatiivse mõju ilmnemisel mullastikule või veevarudele, peab MMO astuma samme selliste mõjude vähendamiseks või kõrvaldamiseks.
10.7 Võetakse meetmeid kahjurirüüstete, haiguste, põlengute ja invasiivsete taimede sissetoomise vältimiseks ja mõju piiramiseks. Integreeritud kahjuritõrje on majanduskava oluline osa, mis koosneb peamiselt ennetusabinõudest ja bioloogilistest tõrjemeetoditest, keemilisi taimekaitsevahendeid ja väetisi püütakse kasutada võimalikult vähe. Istandustes ja puukoolides püütakse igati hoiduda keemiliste pestitsiidide ja väetiste kasutamisest. Kemikaalide kasutamist on käsitletud ka punktides 6.6 ja 6.7.	10.7.1	Metsas peab rakendama meetmeid kahjurirüüste, haiguste, põlengute ja invasiivsetet taimede sissetoomise vastu.
	10.7.2	Metsatulekahjude ennetamise ning kustutamise kord peab olema rakendatud.
	10.7.3	Peab olemas olema integreeritud kahjuritõrje kava, mis identifitseerib kahjurid, määrab ära veel vastuvõetavad kahjustused või tegevuskünnised ja alternatiivsed meetodid ähvardavate ohtude korral.
	10.7.4	MMO-l peavad olema poliitika ja strateegia keemiliste pestitsiidide ja väetiste kasutamise vähendamiseks.
10.8 Metsamajandaja suuruse ja eesmärkide kohane istanduste järelevalve hõlmab lisaks 8., 6. ja 4. printsiibis käsitletule majandusüksusesiseste ja -välise ökoloogiliste ja sotsiaalsete tegurite hindamist (sh looduslik uuenemine, mõju mullaviljakusele ja veevarudele, kohalike elanike heaolule ja toimetulekule). Ühtegi liiki ei istutata suurele alale enne, kui kohapealsed katsed ja/või kogemused näitavad, et liik on kohalike tingimustele hästi kohastunud, ei ole ohtliku iseenesliku levikupotentsiaaliga ega avalda kahjulikku mõju teistele ökosüsteemidele. Maade omandamisel istanduste rajamiseks pööratakse tähelepanu sotsiaalsetele küsimustele, eriti kohalike elanike omandi-, kasutus- või juurdepääsuõiguse kaitsele.	10.8.1	Istanduste seire peab hõlmama võimalike majandamisüksuste siseste ja väliste ökoloogiliste ja majanduslike mõjude hindamist. (vaata ka kriteeriumi 8.2).
	10.8.2	Rakenduv ainult SLIMF MMO-dele (märkus: ülalmainitud indikaator ei rakendu): MMO peab registreerima tuvastatud negatiivsed keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud ning kavandama ja rakendama meetmed nende mõjude leevendamiseks.
	10.8.3	Maa või maakasutusõiguse ost istanduse rajamise eesmärgil ei tohiks ebasoodsalt mõjutada kohalikku kogukonda ja/või metsa kasutamist kohalike inimeste poolt.

	(Märkus: Võõrliikide või invasiivsete liikide kohta vaata kriteeriumi 10.4)
10.9 Hiljem kui 1994. aasta novembris loodusmetsade asemele rajatud istandused harilikult sertifitseerimisele ei kuulu. Sertifitseerimist võib lubada juhul, kui sertifitseerijale esitatakse piisavad tõendid, et istanduse majandaja või omanik ei ole maakasutuse muutmise eest otseselt ega kaudselt vastutav.	10.9.1 Alates novembrist 1994 ei tohi istandusi rajada looduslike metsade asemele, välja arvatud juhul kui on selgelt tõendatud, et praegune maaomanik ei vastutanud loodusliku metsamaa kasutusviisi muutmise eest. 10.9.2 Praegused metsamajandajad ei tohi raiuda vanu metsi, oma kaitseväärtuse osaliselt kaotanud vanu metsi ega küpseid metsi ja ohustatud ökosüsteeme ega muuta maa kasutusotstarvet istanduste rajamise eesmärgil. 10.9.3 Kui on ilmnenud maa kasutusotstarbe muutmine pärast novembrit 1994, tuleb astuda samme, mis tuginedes intervjuudele või muudele tõenditele, mis on kogutud sidusgruppidele või teistelt huvitatud osapooltelt, veenvalt korvavad selliste muutmistega tekitatud kahju. (Märkus: Vaata ka kriteeriumi 6.10)

LISA 1: FSC mõistete sõnastik

Bioloogiline mitmekesisus (*biological diversity*): Mistahes päritoluga elusorganismide rohkus inter alia maismaa-, mere- jt. veeökosüsteemides ning neid hõlmavates ökoloogilistes kompleksides; see sisaldab ka liigisest, liikidevahelist ja ökosüsteemidevahelist mitmekesisust. (vaata Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, 1992)

Bioloogilised tõrjevahendid (*biological control agents*): Organismid, mida kasutatakse teiste organismide hävitamiseks või arvukuse sihipäraseks vähendamiseks.

Bioloogilise mitmekesisuse väärtused (*biological diversity values*): bioloogilise mitmekesisuse ja selle komponentide loomuomased, ökoloogilised, geneetilised, sotsiaalsed, majanduslikud, teaduslikud, hariduslikud, kultuurilised, rekreatsioonilised ja esteetilised väärtused. (vaata Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, 1992)

Tarneaheel (*chain of custody*): Ahel, mida mööda tooted jõuavad esialgsest asukohast metsas oma lõpptarbijani.

Kemikaalid (*chemicals*): Väetised, insektitsiidid, fungitsiidid ja hormoonid, mida kasutatakse metsamajanduses.

Kriteerium (*criterion*): Vahend (metsamajandamise) printsiibi täitmise hindamiseks.

Tavaõigused (*customary rights*): Õigused, mis tulenevad pikaajalisest harjumuspärasest või kombekohasest tegevusest, mida pidevalt korratakse ning mis seetõttu koos vaikiva nõusolekuga on omandanud geograafilises või sotsioloogilises üksuses seaduse jõu.

Ökosüsteem (*ecosystem*): Funktsionaalne süsteem, milles kõik taimed ja loomad koos keskkonnatingimuste kogumiga moodustavad isereguleeruva areneva terviku

Eriti ohustatud liigid (*endangered species*): Kogu oma levila või sellest suure osa ulatuses hävimisohus olev liik.

Võõrliigid (*exotic species*): Sissetoodud liigid, mis ei ole pärismaised või endeemilised antud piirkonnas.

Metsa terviklikkus (*forest integrity*): Loodusliku metsa liigiline, dünaamiline, funktsionaalne ja struktureaalne koosseis.

Metsamajandamine/metsamajandaja (*forest management/manager*): Isikud, kes on vastutavad metsaressursi ja ettevõtte toimimise eest ja lisaks ka majandamisskeemi ja struktuuri ning planeerimise ja välitööde eest.

Metsamajandamisüksus (MMÜ) [*forest management unit (FMU)*]: Selgelt piiritletud metsaala, kaardistatud piiridega, majandatud eraldiseisva juhtorgani poolt, selgete eesmärkidega, mis on kirjeldatud

iseseisvas mitmeaastases majandamiskavas.

Vastutustundlik metsamajandamine (*forest stewardship*): Keskkonna suhtes vastutustundlik, sotsiaalselt kasutoov ja majanduslikult mõistlik metsamajandamine, mis on kooskõlas FSC printsiipide ja kriteeriumidega metsamajandamiseks.

Geneetiliselt muundatud organismid (*genetically modified organisms*): Bioloogilised organismid, mida on erinevate meetmetega mõjutatud, et esile kutsuda geneetilise struktuuri muudatusi.

Indikaator (*indicator*): Kvantitatiivne või kvalitatiivne muutuja, mida on võimalik mõõta ja kirjeldada ning mis võimaldab hinnata, kas metsamajandamisüksus täidab FSC kriteeriumi nõudeid.

Põlismaad ja –alad (*indigenous lands and territories*): Maad, õhku, vett, merd, merejääd, taimestikku ja loomastikku ning teisi ressursse hõlmav terviklik keskkond, mida põlisrahvad on traditsiooniliselt omanud või teisiti hõlvanud või kasutanud. (Põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni mustand, osa VI) (eng. *Draft Declaration of the Rights of Indigenous Peoples: Part VI*)

Põlisrahvad (*indigenous peoples*): „Nende elanike praegused järeltulijad, kes asustasid antud riigi territooriumit või selle osa ajal, kui teistsuguse kultuurilise või etnilise päritoluga inimesed saabusid teistest maailma osadest antud riigi territooriumile või selle osale, ületades kohalike elanike arvu ja vallutamise, kokkuleppe või muul moel panid nad mittedominantsesse või koloniaalsesse seisu; kes tänapäeval elavad enam kooskõlas neile omapäraste sotsiaalsete, majanduslike ja kultuuriliste tavade ja traditsioonidega kui riigi institutsioonide, mille osaks nad praegu on, ja riigi struktuuriga, mis hõlmab peamiselt muude ülekaalus olevate rahvastikurühmade rahvuslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi iseloomujooni.“ (Kasutatav definitsioon on omaks võetud ÜRO põlisrahvaste töögrupi poolt) (FSC Principles and Criteria, Febbruary 2000).

Kõrge kaitseväärtusega metsad (*High Conservation Value Forests*): Kõrge kaitseväärtusega metsad on metsad, millel on vähemalt üks alljärgnevatest tunnustest:

- a) metsa-alad, millel on globaalne, regionaalne või rahvuslik tähtsus: elustiku mitmekesisuse väärtuste kontsentreerumine (nt. pärismaisus/endemism, ohustatud liigid, refuugium ehk paguala); ja/või suured maastiku üksused, mis on kaetud metsaga või sisaldavad majandamisüksusi, kus enamiku kui mitte kõigi elujõuliste populatsioonide looduslikult esinevad liigid eksisteerivad looduslike arvukuse ja levila mustrite järgi;
- b) metsa-alad, mis on osaks või milles esineb haruldasi, ohustatud või eriti ohustatud ökosüsteeme;
- c) metsa-alad, millel on looduses tähtis roll kriitilistes situatsioonides (nt. valgala kaitsmine, erosiooni kontrollimine);
- d) metsa-alad, mis on olulised kohalike kogukondade põhivajaduste rahuldamisel (nt. toimetulek, tervis) ja/või on olulised kohalike kogukondade traditsioonilis-kultuurilise identiteedi osana (kohalike kogukondadega koostöös määratletud kultuuriliselt, ökoloogiliselt, majanduslikult või religioosselt tähtsad alad).

Maastik (*landscape*): Interaktiivsetest ökosüsteemidest koosnev geograafiline mosaiik, mis on mõjustatud geoloogiliste, topograafiliste, mullastikuliste, kliimaatiliste, biotiliste ja inimtegevusega seotud vastastikuste toimetega antud piirkonnas

Kohalikud seadused (*local laws*): Hõlmab kõiki seaduslikke norme, mille on kehtestanud valitsusorganid, kelle jurisdiktsioon on allpool riiklikku taset, nagu näiteks ametkondlikud, munitsipaal- ja tavanormid.

Pikaajaline (*long term*): Metsa omaniku või majandaja ajagraafik, mis tuleneb majandamiskavas äratoodud eesmärkidest, raie kiirusest ja kohustusest säilitada püsiv metsasus. Aja pikkus sõltub kontekstist ja ökoloogilistest tingimustest ja sellest kui kaua läheb antud ökosüsteemil aega oma loomuliku struktuuri ja mitmekesisuse taastamiseks peale raiet või häirimist või et saavutada küpsus või esialgsed tingimused.

Pärismaised liigid (*native species*): Liigid, kes on antud piirkonnas pärismaised

Looduslik ringlus (*natural cycles*): Toitainete ja mineraalide ringlus, mis toimub muldade, vee, taimede ja loomade vastastikusel toimel, kes mõjutavad metsa ökoloogilist produktiivsust antud piirkonnas.

Looduslik mets (*natural forest*): Metsaala, kus esinevad mitmed kohalikule ökosüsteemile omased näitajad ja võtmeelemendid nagu keerukus, struktuur ja mitmekesisus, nagu seda on defineerinud FSC poolt heakskiidetud riiklikud ja piirkondlikud metsamajandamise standardid.

Vääris-lehtpuud (*noble hardwoods*): Tamm, pärn, saar ja jalakas

Mittepuidulised metsasaadused (*non-timber forest products*): Kõik muud metsasaadused peale puidu, sealhulgas vaigud ja lehed aga ka teised taimsed ja loomsed saadused

Teised metsatüübid (*other forest types*): Metsad, mis ei vasta istanduste või loodusliku metsa kriteeriumitele ja on täpsemalt defineeritud FSC poolt heakskiidetud riiklikes ja piirkondlikes metsamajandamise standardites.

Istandus (*plantation*): Mets, mis on tekkinud inimtegevuse tagajärjel, milleks on kas istutamine, külvamine või intensiivsed metsakasvatustlikud võtted. Sellistel metsadel ei esine enamikku looduslikele ökosüsteemidele omastest põhilistest kriteeriumitest ja põhielementidest, nagu on defineeritud FSC poolt heakskiidetud riiklikes ja piirkondlikes metsamajandamise standardites.

Ennetav tegevus (*precautionary approach*): Vahend ettevaatusprintsipi rakendamiseks.

Printsiip (*principle*): FSC kontekstis oluline metsamajandamise reegel või element.

Metsakasvatus (*silviculture*): Oskus metsa uuendada ja hooldada, juhtides selle istutamist, liigilist koostist ja kasvu, et parimal viisil täita omaniku seatud eesmärgid. See võib, aga ei pruugi, sisaldada puidu

tootmist.

SLIMF (väike või madala majandamisintensiivsusega mets) (*small or low intensity managed forest*):

Metsamajandamisüksus, mis vastab spetsiifilistele metsa suurust ja/või raie intensiivsust puudutavatele FSC nõuetele ja on seeläbi sertifitseerijate poolt lihtsustatud hindamisprotseduure kasutades hinnatavad. Rakendatavad FSC nõuded on defineeritud dokumendis *FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria*.

Sidusgrupp (*stakeholder*): Metsamajandamisüksuse (MMÜ) poolt pakutud kaupade või teenuste vastu õiguslikku huvi omavad üksikisikud ja organisatsioonid; ning need, kes on MMÜ tegevuse, toodete ja teenuste keskkonnamõjudest ja sotsiaalsetest mõjudest huvitatud. Kaasa arvatud: üksikisikud ja organisatsioonid, kes teostavad seadusjärgset keskkonnakontrolli MMÜ üle; kohalikud elanikud; töötajad; investorid ja kindlustajad; kliendid ja tarbijad; keskkonnast huvitatud ning tarbijate grupid ja üldine avalikkus [muudetud kujul *Upton and Bass, 1995* järgi].

Järgnevus (*succession*): Aja jooksul looduslike (mitte inimese põhjustatud) protsesside poolt metsa liigilises koosseisus ja metsakoosluse struktuuris toimunud muutused

Maaomand (*tenure*): Üksikisikute või organisatsioonide poolt aktsepteeritavad ühiskondlikud kokkulepped, mis on tunnustatud seadusnormide või tavadega seoses omandit, valdust, konkreetse maaüksuse kasutamist ja/või sellele ligipääsu või seal asuvate seonduvate ressursside (nagu näiteks üksikud puud, taimeliigid, vesi, mineraalid jne) kasutamist puudutavate õiguste ja kohustuste kogumiga.

Ohustatud liik (*threatened species*): Mistahes liik, mis võib tõenäoliselt muutuda lähitulevikus kogu oma asualal või selle olulises ulatuses eriti ohustatud liigiks.

Kasutusõigused (*use rights*): Metsaressursside kasutusõigused, mis võivad olla määratletud kohalike tavadega, vastastikuste kokkulepetega või ette kirjutatud teiste ligipääsuõigust valdavate isikute poolt. Need õigused võivad piirata konkreetsete ressursside kasutamist kindla tasemeni või konkreetseid raietehnikaid.

LISA 2: Seonduvate Eestis kehtivate riiklike ja kohalike seaduste ja määruste loetelu

Allolev tabel on nimekiri peamistest metsandust puudutavatest seaduslikest aktidest. Täielik ajakohastatud nimekiri kõigist metsandusega seotud õigusaktidest on saadaval Keskkonnaministeeriumi kodulehel (<http://www.envir.ee>). Kõik õigusaktid on avaldatud Riigiteatajas ning tasuta alla laaditavad aadressil www.riigiteataja.ee.

- Metsaseadus
- Metsa majandamise eeskiri
- Metsa korraldamise juhend
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus "Tee omanikule erakorralise veo või sõiduga tekitatud kulutuste hüvitamise ja eritasu määrad ning erilubade väljaandmise kord"
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus "Suuremõõtmelise ja/või raskekaalulise autoveo eeskiri"
- Riigimetsa Majandamise Keskuse põhimäärus
- Riigimetsas kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi kord
- Metsakorraldaja katsetöödele ja eksamitele esitatavad nõuded, katsetööde ja eksamite korraldamise ja tulemuste hindamise kord ning ekspertkomisjoni moodustamine ja töökord
- Metsamaterjali veoeeskiri, metsamaterjali üleandmise-vastuvõtmise akti, müüdud või ostetud raieõiguse või metsamaterjali kohta Maksu- ja Tolliametile esitatava teatise ja veoselehe vorm
- Metsakorraldustööde tegevusloa taotlemise, andmise ja pikendamise kord, metsakorraldustööde tegevusloa vorm ning metsakorraldustööde tehnilistele vahenditele esitatavad nõuded ja nende nõuetele vastavuse hindamise kord
- Eestis metsa kultiveerimisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolupiirkonnad
- Metsa uuendamisel kasutada lubatud võõrpuuliikide loetelu
- Puidu mõõtmise ja mahu määramise meetodid, mõõtmistäpsusele ning mõõtmistulemuste dokumenteerimisele esitatavad nõuded
- Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja vääriselupaiga kasutusõiguse arvutamise täpsustatud alused
- Suure, keskmise ja väikese metsade tuleohuga maakondade jaotus
- Keskkonnaagentuuri põhimäärus
- Metsa hindamise metoodiline juhend
- Jahiseadus

LISA 3: Eesti poolt ratifitseeritud või sõlmitud keskkonnavalaste konventsioonide, lepingute ja ILO konventsioonide nimekiri

Eesti poolt ratifitseeritud konventsioonid

	<i>Konventsiooni nimetus ja koostamise aasta</i>	<i>Eesti poolt ratifitseeritud</i>
1	Ramsari (1971) konventsioon rahvusvaheliste märgalade kohta, eriti veelindude elupaikadena	oktoober 1993
2	Washingtoni (1973) konventsioon loodusliku loomastiku ja taimeastiku ohustatud liikidega rahvusvahelise kaubanduse kohta (CITES)	oktoober 1993
3	Rio de Janeiro (1992) looduse mitmekesisuse konventsioon	mai 1993
4	Ärhusi konventsioon (1998) keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnavalaste otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon	juuni 2001
5	Berni (1979) konventsioon Euroopa flora ja fauna ning nende elupaikade kaitse kohta	august 1992

Eesti poolt sõlmitud keskkonnakaitselepingud

<i>Nimetus</i>	<i>Sõlmimise koht ja aeg</i>
1. Eesti keskkonnaministeeriumi, Läti riikliku keskkonnakaitse komitee ja Leedu keskkonnakaitse komitee vaheline kokkulepe keskkonnakaitse ja loodusvarade kasutamise reguleerimise kohta	10. Tallinn, 17. Riia, 19. Vilnius detsember 1990
2. Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vaheline leping Peipsi järve loodusressursside kasutamisest ja kaitsest aastateks 1991 - 1995	Moskva, 1. august 1991
3. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Taani Kuningriigi keskkonnaministeeriumi vaheline keskkonnakaitsealase koostöö leping	Kopenhaagen, 2. september 1991

4. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline keskkonnakaitsealase koostöö leping	Helsinki, 7. november 1991
5. Eesti Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi vaheline keskkonnakaitsealase koostöö leping	Stockholm, 30. märts 1992
6. Leping Eesti Vabariigi Valitsuse vahel ühelt poolt ja Taani Valitsuse ja Fääri saarte kohaliku omavalitsuse vahel teiselt poolt Eesti - Fääri kahepoolsete kalandusalaste suhete kohta	Kopenhaagen, 1. mai 1992
7. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Saksamaa Liitvabariigi keskkonna-, loodus-kaitse ja reaktorihutuse ministeeriumi vaheline keskkonnakaitsealase koostöö leping	Düsseldorf, 25. mai 1992
8. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Ameerika Ühendriikide Valitsuse vaheline leping kalanduse kohta Ameerika Ühendriikide vetes	Washington, 1. juuni 1992
9. Eesti Vabariigi ja Euroopa Ühenduse vaheline kalanduskokkulepe	Tallinn, 17. juuli 1992
10. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Kanada Valitsuse vaheline vastastikuse mõistmise memorandum vastastikustest kalandusalastest suhetest	Ottawa, 23. september 1992
11. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rootsi Kuningriigi Valitsuse vaheline kalanduskokkulepe	Tallinn, 24. veebruar 1993
12. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline õhukaitsealase koostöö leping	Tallinn, 2. juuli 1993
13. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline veekaitsealase koostöö leping	Tallinn, 2. juuli 1993
14. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline leping merekeskkonna reostuskahjustuste kõrvaldamise alase koostööst	Helsinki, 8. detsember 1993
15. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline kalandusalane kokkulepe	Tallinn, 21. jaanuar 1994
16. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vaheline keskkonnakaitsealase koostöö kokkulepe	Riia, 18. veebruar 1994

17. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järve kalavarude säilitamise ja kasutamise alase koostöö kokkulepe	Moskva, 4. mai 1994
18. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline kalandusalane kokkulepe	Moskva, 4. mai 1994
19. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Poola Vabariigi keskkonnakaitse, loodusvarade ja metsanduse ministri vaheline keskkonnakaitsealase koostöö kokkulepe	Varssavi, 28. juuni 1995
20. Eesti keskkonnaministeeriumi ja Soome põllumajandus- ja metsandusministeeriumi vaheline kokkulepe Eesti metsasektori arenguprogrammi koordineerimisest	Tallinn, 8. juuli 1995
21. Eesti Vabariigi Valitsuse, Läti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse vaheline keskkonnakaitsealase koostöö kokkulepe	Tallinn, 21. juuli 1995
22. Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani siseministeeriumi vaheline koostöö ja tehnilise abi kokkulepe tuumaohutuse ja -valmisoleku ning radiatsioonilise kaitse vallas	Tallinn, 3. november 1995
23. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline keskkonna-kaitsealase koostöö kokkulepe	Pihkva, 11. jaanuar 1996
24. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Leedu Vabariigi keskkonnakaitseministeeriumi vaheline kokkulepe kontrolli üle ohtlike jäätmete liikumisel Eesti ja Leedu vahel	Tallinn, 22. märts 1996
25. Programmkokkulepe Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani ehitusministeeriumi vahel	Tallinn, 6. mai 1996
26. Eesti Vabariigi ja Euroopa Ühenduse vaheline kalandusalaste suhete leping	Brüssel, 19. detsember 1996
27. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe vastastikustest kalandusalastest suhetest	Tallinn, veebruar 1997
28. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe riigipiire ületava keskkonnamõju hindamisest	Pärnu, 14. märts 1997
29. Programmkokkulepe Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani ehitusministeeriumi vahel	Tallinn, 9. mai 1997

30. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise alase koostöö kokkulepe	Moskva, 20. august 1997
31. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri vaheline kokkulepe kaitseabinõude rakendamise kohta seoses tuumarelvade leviku tõkestamise lepinguga	Viin/Tallinn, 18/24. november 1997
32. Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani siseministeeriumi vaheline koostöö ja tehnilise abi kokkulepe tuumaohutuse, radiatsioonilise kaitse ja -valmisoleku vallas	Tallinn, 14. jaanuar 1998
33. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rootsi Kuningriigi Valitsuse vaheline kokkulepe koostööst ühisprojektide osas, mis käsitlevad kasvuhoonegaaside emissioonide vähendamist. Nootide vahetus	16. märts 1998/10. juuni 1998
34. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline veekaitsealase koostöö leping	Tallinn, 12. veebruar 1999
35. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Soome Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vaheline vastastikuse mõistmise memorandum (Activities Implemented Jointly)	Tallinn, 12. veebruar 1999
36. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Läti Vabariigi Keskkonnakaitse ja Regionaalse Arengu Ministeeriumi vaheline kokkulepe piiriülesest looduse kaitsest	Tallinn, 27. jaanuar 2000
37. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Ungari Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vaheline kokkulepe keskkonna ja looduse kaitsest	Szentendre, 19. juuni 2000
38. Euroopa Ühenduse ja Eesti Vabariigi kokkulepe Eesti Vabariigi osalemise kohta Euroopa Keskkonnaagentuuris ning Euroopa keskkonnainfo- ja keskkonnavaatlusvõrgus	Brüssel, 9. oktoober 2000
39. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe keskkonnamõju hindamisest piiriüleses kontekstis	Helsingi, 21. veebruar 2002
40. Deklaratsioon Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Mecklenburg-Vorpommerni liidumaa keskkonnaministeeriumi koostööst keskkonna- ja looduskaitse alal	Granitzi loss/Binz, 12. märts 2002
41. Soome Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vaheline memorandum toetuse kohta	Tallinn, 12. veebruar 1999

projektile "Jäätmete ja Heitvee Ühendamisprogramm 17 Eesti väikesele kohalikule omavalitsustele ".	
42. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Ukraina Keskkonna- ja Loodusvarade Ministeeriumi vaheline keskkonnakaitse alase koostöö kokkulepe.	Kiiev, 14. oktoober 2002
43. Euroopa Ühenduse ja Eesti Vabariigi vaheline vastastikuse mõistmise memorandum Eesti osaluseks Ühenduse tegevusprogrammis, millega soodustatakse mitteriiklike organisatsioonide tegevust, kelle primaarne tegevus toimub keskkonnakaitses.	Tallinn, 27. september 2002
44. Kokkuleppe protokoll Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi delegatsioonide vaheliste kalanduse alaste konsultatsioonide tulemustest.	Riia, 1. november 2002
45. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ühisrakendusprojektide kohta.	Tallinn, 17. detsember 2002
46. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Madalmaade Valitsuse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise alase koostöö vastastikuse mõistmise memorandum vastavalt Kyoto protokolli artiklile 6.	Tallinn, 9. september 2003
47. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Taani Kuningriigi Valitsuse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli rakendamisel tehtava koostöö alane vastastikuse mõistmise memorandum.	Tallinn, 25. september 2003
48. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse Paide Bioenergiaprojekti ühisrakenduse kokkulepe.	Tallinn, 10. oktoober 2003
49. Koostöö leping Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Läti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vahel piiriveekogude säästvaks kasutamiseks ja kaitseks.	Palanga, 24. oktoober 2003
50. Koostöö memorandum Eesti, Ühendkuningriigi, Taani, Soome, Itaalia, Hollandi, Norra, Sloveenia, Leedu, Rootsi ja Iirimaa vahel kasvuhoonegaaside heitkoguste registri loomiseks.	Tallinn, 15. november 2004

51. Eesti Vabariigi keskkonnaministri ja Taani Kuningriigi keskkonnaministri Türisalu Tuulepargi projekti ühisrakenduse kokkulepe.	Buenos Aires, 14. detsember 2004
--	----------------------------------

Eesti Vabariigi poolt aastatel 1922-2002 ratifitseeritud ILO konventsioonid

<i>Nr</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Vastu võetud</i>	<i>Ratifitseeritud</i>
K 2	Tööpuudusest	1919	1922
K 5	Minimaalsest vanusest tööstuses töötamisel	1919	1922
K 6	Alaealiste öötööst tööstuses	1919	1922
K 7	Minimaalsest vanusest merel töötamisel	1920	1922
K 8	Laevaõnnetuse korral tööpuuduse eest makstava hüvituse kohta	1920	1923
K 9	Meremeestele töö muretsemise vahetalituse kohta	1921	1923
K 10	Minimaalsest vanusest põllumajanduses töötamisel	1921	1922
K 11	Ühinemise õigusest põllumajanduses	1921	1922
K 12	Õnnetusjuhtumite tagajärgede korvamisest põllumajanduses	1921	1922
K 13	Tinavalge kasutamisest maalritöödel	1921	1922
K 14	Iganädalasest puhkusest tööstuses	1921	1923
K 15	Minimaalsest vanusest töötamisel laevanduses kivisöelaadijana ja kütjana	1921	1922
K 16	Alaealiste meditsiinilisest teenindamisest laevadel	1921	1922
K 19	Võrdsetest õigustest õnnetusjuhtumite tagajärgede hüvitamisel	1925	1930
K 20	Öötööst pagaritööstuses	1925	1929

K 22	Meremeeste töölepingutest	1926	1929
K 23	Meremeeste repatrieerimisest	1926	1929
K 27	Laevadel veetava lasti kaalu kohta	1929	1932
K 29	Sunniviisilise või kohustusliku töö konventsioon	1930	1995
K 41	Naiste öötööst	1934	1935
K 45	Naiste tööjõu kasutamisest allmaatöödel	1925	1937
K 53	Kaubalaevade juhtkonna kvalifikatsioonitunnistusest	1936	1938
K 87	Ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon	1948	1993
K 98	Organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsioon	1949	1993
K 100	Mees- ja naistöötajate võrdse tasustamise kohta võrdväärse töö eest	1951	1996
K 105	Sunniviisilise töö kaotamise konventsioon	1957	1995
K 108	Meremeeste riiklike isikut tõendavate dokumentide kohta	1958	1996
K122	Tööhõivepoliitika kohta	1964	2002
K 135	Töötajate esindajatele ettevõttes võimaldatava kaitse ja soodustuste konventsioon	1971	1995
K144	Rahvusvaheliste tööstandardite täitmist edendavate kolmepoolsete konsultatsioonide konventsioon	1976	1993
K 174	Tööstuslike suurõnnetuste ärahoidmise kohta	1993	2000
K 182	Lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsioon	1999	2001

LISA 4: Ohustatud ja kaitsealused liigid Eestis

Eestis on liigikaitse reguleeritud Looduskaitseseadusega (saadaval www.riigiteataja.ee).

Looduskaitseseaduse järgi jagunevad kaitsealused liigid I, II ja III kaitsekategooriasse vastavalt nende ohustatuse staatusele. Kõige ohustatumad ja rangemalt kaitstavad on I kaitsekategooria liigid. Lisaks Looduskaitseseadusele reguleerib mõnede liikide kaitset ka spetsiaalselt vastava liigi jaoks koostatud kaitsekorralduskava.

I ja II kaitsekategooria liikide ametlik nimekiri on Vabariigi Valitsuse poolt välja antud määruses „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”, mis on saadaval www.riigiteataja.ee.

III kaitsekategooria liikide ametlik nimekiri on keskkonnaministri poolt välja antud määruses „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine”, mis on saadaval www.riigiteataja.ee.

LISA 5: Sertifitseerimisprotsessi kokkuvõte¹

Sertifitseerimisprotsess algab taotleja poolse avalduse esitamisega NEPConile. Avalduses määratud sertifitseerimisele kuuluva ala ulatuse ja taotlejaga läbi viidud arutelu põhjal pakub NEPCon välja sertifitseerimise protsessi, mis sisaldab ka põhihindamisele eelnevat eelhindamist või koosneb ainult põhihindamisest. Igale taotlejale määratakse tööhaldur, kes teeb koostöös hindamise juhtaudiitori ja taotlejaga kavandab ja teostab hindamise.

NEPConi hindajad on varustatud detailse sertifitseerimise protsessi, k.a. eelhindamise (nii personaalselt kui telefoni teel) juhendiga ning omavad juurdepääsu NEPConi metsa hindamise käsiraamatule. Nende juhendite ja käsiraamatu eesmärk on kindlustada järjepideva ja põhjaliku sertifitseerimise protsessi järgimine.

Lisaks metsa hindamise käsiraamatus välja toodud NEPConi protseduuride järgimisele on olemas veel kolm teist viisi, millega me tagame sertifitseerimise täpsuse ja erapooletuse:

1. Hindamisprotsessi peavad olema kaasatud isikud, kes on tuttavad hindamisel oleva regiooni ja metsamajandamisettevõtte tüübiga.
2. Meeskonna liikmed peavad olema tuttavad NEPConi sertifitseerimise protseduuridega. Igale NEPConi sertifitseerimise hindamisele on määratud juhtaudiitor, kes peab olema läbinud ametliku NEPConi hindaja koolituse või olema eelnevalt osalenud teistel NEPConi metsamajandamise hindamistel või audititel.
3. Hindamisel peab kasutama piirkonna-spetsiifilisi standardeid (s.t. akrediteeritud FSC standard või „piirkonnastandard“ NEPConi üldisel standardil põhinev NEPConi ajutine standard).

Meeskonna valik ja planeerimine – NEPCon valib kvalifitseeritud juhtaudiitori ja teised hindamisel osalevad meeskonna liikmed. Juhtaudiitori esmane ülesanne on tagada, et kõik meeskonna liikmed mõistavad hindamisprotsessi ulatust ja eesmärki. Erinevate standardi osade (s.t. kindlad kriteeriumid ja indikaatorid) hindamise vastutus on antud erinevatele meeskonna liikmetele, olenevalt nende spetsiifilistest koolitustest ja kogemustest. Iga meeskonna liige võib anda oma panuse ükskõik millise printsiibi hindamisse, kuid peamine vastutus on koguda infot, analüüsida ja kirjeldada määratud kriteeriumeid ja indikaatoreid.

Huvirühmade teavitamine: Eelseisvast hindamisest teavitab NEPCon huvirühmi vähemalt 45 päeva enne hindamist ning palub nende tähelepanekuid ja kommentaare seoses ettevõtte vastavusega sertifitseerimisstandardile.

Välitööd ja andmete kogumine – Standardile vastavuse hindamine põhineb metsamajandamisettevõtte juhtimise dokumentatsiooni läbivaatamisel, töötajate ja huvirühmade intervjuudel ning välivaatlustel ja –mõõtmistel kogutud andmetel. Meeskond korraldab hindamise ulatuse, protseduuride ja standardite ülekordamiseks avakoosoleku, kus osalevad ka MMO töötajad. Dokumentide läbivaatus ja intervjuud töötajatega algavad kohe. Seejärel liigub hindamisprotsess kiiresti välitööde etappi. Inspekteritavate kohtade valik toimub taotleja metsamajandamisettevõtte metsavalduste ja majandamistegevuste kompleksel analüüsil, huvi- ja mõjutatud osapoolte arutelu ja kriitiliste või väljakutset pakkuvate asukohtade määratlemisel. Asukoha külastused hõlmavad nii metsa, töötlemisrajatisi kui ka ümbritsevat kogukonda.

¹ Detailsema info saamiseks protseduuri kohta, pöörduge meie peakontori või piirkondliku kontori poole.
www.nepcon.net

Külastustel tähtsustatakse kõiki majandamistegevuse tüüpe ja etappe ning erinevaid bioloogilisi ja füüsilisi tingimusi.

Meeskonna liikmed kohtuvad iseseisvalt huvirühmadega. Kõigil hindamistel palutakse ja arvestatakse otseselt mõjutatud ja/või teadlike huvirühmade, k.a kohalikud kogukonnad, naaberomane, kohalike metsatöötajate, keskkonnaorganisatsioonide, valitsusasutuste ja teadusuuringute, panusega. Konsultatsioonide käigus hindamismeeskonna liikmed selgitavad hindamise protsessi, küsivad arvamust ja koguvad muljeid hinnatava ettevõtte välitegevuste kohta.

Andmete analüüs ja otsuse tegemine – Hindamise ajal kohtub meeskond iseseisvalt, et arutada informatsiooni kogumise progressi ja esialgseid tähelepanekuid. Hindamismeeskond töötab järjepideval viisil informatsiooni ja kogutud tõendite analüüsimisel, et hinnata vastavust ja jõuda tähelepanekute alusel kokkuleppele taotleja sertifitseerimise osas.

Hindamismeeskond hindab MMO tegevust standardi indikaatorite tasandil. Kõik mittevastavused klassifitseeritakse kas väiksemateks või suuremateks. Mittevastavust loetakse suuremaks, kui see põhjustab põhimõttelise läbikukkumise standardi kriteeriumi eesmärgi saavutamisel. Mittevastavust loetakse väiksemaks, kui mõjud on piiratud ulatusega, kasutusele on võetud kohene parandusmeede vältimaks selle kordumist ja see ei põhjusta standardi kriteeriumi saavutamisel põhimõttelist läbikukkumist. Iga määratud mittevastavuse kohta töötab hindamismeeskond välja parandustegevuse, mis klassifitseeritakse järgnevalt:

- **Suurem parandusnõue (NCR)** on täiustus, mis adresseerib suurema mittevastavuse, mille taotleja MMO peab rakendama enne NEPConi sertifikaadi saamist;
- **Parandusnõue (NCR)** on täiustus, mis adresseerib väiksema mittevastavuse, mille taotleja MMO peab rakendama kindlaks tähtjaks (s.t lühiajaline – tavaliselt aasta jooksul) viieaastase sertifikaadi perioodi jooksul (mis on standardne FSC sertifitseerimise lepingu periood); ja
- **Soovitus** on väga väike probleem või mittevastavuseni viia võiva probleemi varajane etapp, mis iseenesest ei põhjusta mittevastavust, kuid mis audiitori arvates võib tulevikus viia mittevastavuseni kui klient sellega ei tegele. Soovitus võib olla kindla probleemi hoiatussignaal, mis adresseerimata võib viia mittevastavuseni tulevikus.

Aruande lühikokkuvõte – metsa hindamise järel koostab meeskond sertifitseerimishindamise aruande. Aruanne järgib standardset formaati ja hõlmab toimimise detailseid tähelepanekuid ning esitab eeltingimused (suuremad mittevastavused), NCR'id ja soovitusel.

Hindamisaruande läbivaatamine taotleja ja sõltumatu läbivaataja poolt ning NEPConi aruande läbivaatus – taotleja, vähemalt üks sõltumatu läbivaataja ja NEPConi piirkondlikud töötajad vaatavad üle iga sertifitseerimise hindamisaruande.

Sertifitseerimisotsus – Kui kõik ülal nimetatud etapid on täidetud, koordineerib NEPConi piirkondlik kontor sertifitseerimisotsuse protsessi. Kui sertifitseerimisotsus on sertifitseerimine heaks kiita, vormistatakse viieaastane sertifitseerimisleping, mis nõuab igaaastaste kohapealsete auditite läbi viimist. Kui sertifitseerimist ei kinnitata heaks, peab sertifitseerimisotsus sätestama vajalikud tegevused tulevikus sertifikaadi saamiseks.

NEPCon

NEPCon on rahvusvaheline mittetulunduslik organisatsioon. Meie töö eesmärgiks on jätkusuutlik maakasutus ning kliimasõbralikud lahendused.

Me pakume inimestele ja ettevõtetele võimalust olla osa lahendusest võitlemaks inimkonna suurimate väljakutsetega nagu kliimamuutus ja loodusliku pärandi vähenemine. Me teeme seda läbi sertifitseerimisteenuste, koolituste ja innovaatiliste projektide.

NEPCon on akrediteeritud FSC sertifitseerija, kes pakub FSC metsmajandamise ja tarneahela sertifitseerimist tuhandetele metsamajandamis- ja puidutöötlemisettevõtetele.

Meie poolt välja töötatud rahvusvaheline FSC eksperdikoolitused täidavad FSC ametlikke nõudeid juhtaudiitori koolitusele. Me oleme seotud mitmete FSC süsteemide ja projektidega, mille eesmärk on kaasa aidata FSC sertifitseerimisele.

NEPCon pakub ka PEFC, Sustainable Biomass Partnership (SBP), LegalSource ja Süsiniku jalajälje majandamise (CFM) sertifitseerimisteenuseid.

NEPCon OÜ | Filosoofi 31 | 50108 Tartu | Eesti
FSC™ A000535 | PEFC/09-44-02 | estonia@nepcon.net
Telefon: +371 7 380 723 | Fax: + 372 7 380 724

